БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 224 (3452).

15 ноябрь
СЕШАНБА
1966 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ВЕНАДА ТАНТАНАЛИ КУТИБ ОЛИШ

ВЕНА, 14 ноябрь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Австрия Республикаси федерал Президенти Франц Ионаснинг таклифига биноан, давлат визити билан бугун Венага келди.

СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, Ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари М. Р. Кузьмин, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги чет мамлакатлар билан маданий алоқалар комитетининг раиси С. К. Романовский ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳ бўлиб келдилар.

Швехат аэродромида Совет Иттифоқидан келган ҳурматли меҳмонни Австрия Республикасининг федерал Президенти Ф. Ионас, федерал канцлер Иозеф Клаус бошчилигидаги Австрия федерал ҳукуматининг аъзолари, Австрия министрликлари ва маҳкамаларининг масъул ходимлари, шунингдек СССРнинг Австриядаги элчиси Б. Ф. Подцероблар кутиб олдилар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний шарафига миллатлар салюти берилди ҳамда Совет Иттифоқи ва Австрия Республикасининг давлат гимнлари ижро этилди.

Тантанали кутиб олиш маросими тугаганидан кейин СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва Австрия Республикасининг федерал Президенти Ф. Ионас ўзларига ҳамроҳ бўлган кишилар билан бирга автомашиналарга чиқиб, «Империал» меҳмонхонасига йўл олдилар. Н. В. Подгорний Венада меҳмон бўлиб турган вақтида унинг резиденцияси шу ерда бўлади.

Австрия пойтахтининг кўчаларда турган аҳолиси Н. В. Подгорнийни самимий кутиб олди.

(ТАСС—ЎзТАГ).

МИЛЛИОНЛАРНИНГ ЛЕНИНЧА УНИВЕРСИТЕТИ

Бугун республикамизда, жумладан пойтахт областимизда партия сиёсий маорифи шохобчаларининг ҳамма звеноларида машғулотлар бошланади. Миллионларнинг ленинча университетида коммунистлар, партиясизлар ўз назарий билимлари ва сиёсий савияларини оширишга киришадилар.

Партия коммунистларнинг назарий-сиёсий ўқувига ҳамиша алоҳида эътибор билан қараб келмоқда. Коммунистик жамият қуриш жараёни авж олдирилган шу улуғ даврнинг муносиб, курашувчан кишилари бўлиб етишиш учун марксизм-ленинизм асосларини, революцион назарияни тинмай эгаллаб бориш ҳар бир партия аъзосининг шарафли бурчидир.

КПСС XXIII съездининг янги беш йиллик план юзасидан белгилаган режаларидан келиб чиқадиган ғоят улкан сиёсий ва иқтисодий вазифалар ҳал қилинаётган ҳозирги шароитда ҳар бир коммунист ҳаёт билан баробар қадам ташлаб бориши, бунинг учун марксизм-ленинизм назариясини эгаллаши, ўзида большевистик ғоявийлик ва принципиалликни ўстириши талаб қилинади.

Давримизнинг ана шу муҳим талабини ҳисобга олиб партия Марказий Комитети коммунистлар назарий ўқувининг янги мукаммал системасини ишлаб чиқди. Ҳозир амалда бўлган ана шу система кадрларнинг назарий тайёргарлиги ҳар хил даражада эканлигини назарда тутади. Партия ўқуви ҳозир уч звенода олиб борилмоқда. Сиёсий мактаблар, марксизм-ленинизм асослари мактаблари, кечки университетлар, партия-хўжалик активи мактаблари ва назарий семинарлар ўқувининг ана шундай мукаммал формалари бўлиб, янги система тингловчилар учун ҳар жиҳатдан қулайлик ва темаларни ўзлаштиришда осонлик туғдиради.

Янги ўқув йилида областимизда 2047 та бошланғич сиёсий мактаб, 1418 та марксизм-ленинизм асослари мактаблари, 1426 та назарий семинар, тўртта кечки марксизм-ленинизм университети иш олиб боради. Булардан ташқари кўплаб коммунистлар ва партиясизлар мустақил равишда ўз назарий ва сиёсий билимларини оширадилар.

Областимизда кўпчилик партия ташкилотлари янги ўқув йилига пухта ҳозирлик кўрдилар. Айниқса Чирчиқ шаҳри, Янгийўл ва Октябрь районлари партия ташкилотларининг тайёргарлиги пухта бўлди. Бу соҳада Чирчиқ шаҳар партия ташкилотининг тажрибаси диққатга сазовордир. Чирчиқликлар учун 104 та бошланғич сиёсий мактаб, 9 та марксизм-ленинизм асослари мактаби, 30 та назарий семинар ташкил этилди. Ёш коммунистларнинг ҳаммаси ўқишга жалб қилинган. Ўқувда у ёки бу сабаб билан иштирок этолмайдиган ходимлар мустақил равишда ўз назарий-сиёсий билимларини оширадилар. Уларга консультантлар ёрдам бериб боришади. Бу йил Чирчиқда бирор коммунист ҳам сиёсий ўқувдан четда қолмайди.

Ўтган ўқув йилида айрим жойларда машғулотларнинг мунтазам ўтмай қолиши, тингловчиларнинг дарсга тўла қатнашмаслиги, темаларни юзаки, практикага боғламай тушунтириш билан чекланиш сингари ҳолларга йўл қўйилди. Партия ўқувида йил бошиданоқ бундан олдинги йилларда йўл қўйилган камчиликларга барҳам бериш, машғулотларнинг савияси ва таъсирчанлигини оширишга эришмоқ зарур. Айниқса ёш коммунистлар ва комсомол аъзоларининг сиёсий ўқувига эътиборни кучайтириш талаб қилинади.

Марксизм-ленинизм ғояларини пропаганда қилиш партиянинг идеология соҳасидаги ҳамма ишларининг негизини ташкил этади. Марксча-ленинча назарияни ижодий тарзда ривожлантириш, уни ўқитишни ҳозирги замон практикаси билан узвий боғлаб олиб бориш, буржуа идеологиясининг ҳар қандай кўринишларига қарши тинмай курашиш партия фаолиятида катта аҳамиятга эга.

Машғулотларнинг мунтазам ўтиб туриши, унинг савияси ва таъсирчанлиги, тингловчилар томонидан яхши ўзлаштирилиши кўп жиҳатдан пропагандистнинг билими ва маҳоратига боғлиқ. Чунки пропагандист партия ўқувида марказий фигура ҳисобланади. У тингловчиларга фақат илм ўргатувчи муаллимгина эмас, балки коммунизм қурувчисининг дунёқарашини шакллантирувчи, янги замон кишисини вояга етказувчи тарбиячи ҳамдир.

Бу йилги ўқувга тайёргарлик вақтида партия ташкилотлари пропагандистлар танлашга катта эътибор бердилар. Бунда уларнинг билими, тажрибасига қараб иш тутилди. Бу йил областимизда машғулотларни етти ярим мингдан ортиқ пропагандист олиб боради. Шулардан 6600 дан ортиқроғи олий ва тугалланмаган олий маълумотга эга. Кўриниб турибдики, биз малакали пропагандист кадрларнинг катта армиясига эгамиз. Партия ташкилотлари пропагандистлар маҳоратини тўхтовсиз ошириб бориш ҳақида ғамхўрлик қилишлари керак. Сиёсий маориф кабинетларининг роли бу соҳада айниқса катта. Маориф кабинетлари ва уйлари пропагандистларнинг маҳорат мактабига айлантирилиши лозим.

Бу йилги ўқувнинг ўзига хос хусусиятлари бор. Тингловчиларга қулай шарт-шароит вужудга келтирилди. Оммавий тиражда программалар, дарсликлар, методик қўлланмалар нашрдан чиқди. Энди ҳамма гап ўқувни зўр уюшқоқлик билан юксак ғоявий-назарий савияда олиб боришда қолган. Машғулотларни шундай олиб бориш кераки, тингловчилар ўтилган ҳар бир темани пухта ўзлаштиришга эришсинлар, революцион фанимиз асосларини қизиқиб, катта хоҳиш билан ўргансинлар. Марксизм-ленинизм илмини сабот билан ўрганиш натижасида шахснинг дунёқараши шаклланади, воқеликка, борлиққа тўғри муносабатда бўлишга ўрганади, жамият тараққиёти қонунларини тушуна боради.

Бу йилги ўқувнинг яна бир ўзига хос хусусияти шуки, у ҳам бўлса, партия ўқуви КПСС XXIII съезди тарихий қарорларини, янги беш йиллик режаларини амалга ошириш учун умумхалқ кураши қизиб кетган, совет халқи икки буюк сана — Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги ва доҳи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга катта тараддуд кўраётган ажойиб дамларда бошланмоқда.

Ҳамма — ўқишга, коммунист ва партиясиз ўртоқлар! Марксча-ленинча назарияни, революцион таълимотни пухта ўрганайлик.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

Суратларда: (ўнгда) бригадир А. Чжен, моторист Б. Тигай, М. Ким ва звено бошлиғи С. Лиларни кўриб турибсиз. (Чапда) биринчи бўлимда шоли янчиш пайти.
А. Мальцев фотоси.

СИРДАРЁ БЎЙЛАРИДА ШОЛИДАН МЎЛ ҲОСИЛ

Янги беш йилликнинг тўнғич йилини, пахтакорлар қатори бизнинг совхозимиз шоликорлари ҳам катта муваффақиятлар билан якунлашаяпти. Улар КПСС Марказий Комитетининг март ва май Пленумлари, партия XXIII съезди қарорларини ҳамда беш йиллик Директиваларини ҳаётга татбиқ этиш учун бошланган умумхалқ курашига қўшилиб, астойдил меҳнат қилмоқдалар ва шу меҳнатларининг катта самара беришига эришмоқдалар.

Бу йилги баҳор барча деҳқонлар каби биз шоликорларга ҳам катта қийинчиликлар туғдирди. Сирдарё сувининг тошиши шу дарё соҳилида жойлашган бизнинг совхозимизга анча зиён етказди. Катта-катта майдонлардаги шолипояларимизни сув босиб кетди. Натижада сизот сувлари кўтарилиб, ернинг шўрланиш даражаси ошди, кўп ерлардаги экинимиз қаттиқ шикастланди. Лекин шоликорларимиз табиат ноқулайлиги олдида ўзларини ожиз сезиб, қўл қовуштириб ўтирмадилар. Аксинча, ишга янаям дадилроқ киришиб, барча имкониятларни ишга солиб, агротехника қоидаларига қатъий амал қилиб, экинни кўнгилдагидек ўстиришга эришдилар.

Орадан кўп вақт ўтмай, табиий қийинчиликлар хўжалигимиз ерларидан батамом чекинди, офатнинг ўрни билинмай кетди.

Совхозимиз коллективи Улуғ Октябрнинг 49 йиллиги шарафига бошланган меҳнат вахтасини қизғин давом эттира бориб, 11 ноябрда давлатга шоли топшириш йиллик планини муддатидан илгари ортиғи билан бажарганликлари тўғрисида ғалаба рапорти бердилар. Тайёрлов пунктларига 2800 тоннадан ортиқ шоли етказиб бердик. Хўжалигимизда уруғлик шоли тайёрлашга ҳам алоҳида эътибор берилди. Ҳозирга қадар пландаги 1250 тонна ўрнига 2200 тонна юқори сифатли уруғлик шоли топширдик. Бу совет ҳокимиятининг ярим асрлик юбилей йили мўл ҳосилига мустаҳкам заминдир.

Хўжалигимизнинг кўпгина бригадалари шоли ҳосилдорлигини оширишда энг юксак кўрсаткичларга эришдилар. Масалан, Александр Чжен ва Алексей Шин ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг шоликорлари ҳар гектар ердан пландаги 27 центнер ўрнига салкам 40 центнердан хирмон кўтардилар. Алексей Ан ва Михаил Пак ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари эса ҳосилдорликни 36—39 центнерга етказдилар.

Шу кунларда хўжалигимиз меҳнаткашлари давлатга пландан ташқари камида 250 тонна шоли етказиб бериш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини ҳам шараф билан бажариш учун қизғин меҳнат қилмоқдалар.

Совхозимизнинг истиқболи жуда катта. Беш йилликнинг охирига бориб ҳар йили камида 5 минг тоннадан шоли етиштирадиган бўламиз. Бу йил 1500 гектар майдонга шоли экkан бўлсак, 1970 йилда 3 минг гектар майдонга шоли экамиз. Шундай қилиб, Сирдарё соҳилларида бизнинг совхозимиз ҳисобига шоли етиштириш кескин ривожланади.

А. ТЕН,
Бекобод районидаги «Октябрь 46 йиллиги» совхозининг директори.
Н. ТЯН,
партия комитетининг секретари.

ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ВА КУЗГИ ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 1966 ЙИЛ 14 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунлик	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик шудгор	Мавсум бошидан бери
КАЛИНИН	0,18	119,41	6,0	54,4
ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	0,32	115,54	4,9	48,7
ОҚҚЎРҒОН	—	113,30	1,1	38,6
ОРЖОНИКИДЗЕ	0,27	109,66	3,3	22,8
БЎКА	0,13	109,16	1,0	6,5
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,09	108,05	1,6	16,7
ЯНГИЙЎЛ	0,23	105,80	1,5	16,3
БЕКОБОД	0,14	105,17	1,0	5,6
ОБЛАСТЬ БЎЙИЧА	0,13	109,04	1,9	23,7

НАШРИЁТЛАРГА МУКОФОТЛАР

СССР Министрлар Совети Матбуот Давлат комитети ва маданият ходимлари касаба союзлари Марказий Комитети полиграфия саноати ва китоб савдоси бўйича ўтказилган социалистик мусобақага якун ясадилар. Бу мусобақада мамлакатимиздаги кўпгина нашриёт ва китоб савдоси ташкилотлари ғолиб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бирлашган нашриёти СССР Министрлар Совети Матбуот Давлат Комитети ва маданият ходимлари касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олган илғор полиграфия саноати коллективларидан бири бўлди. Нашриёт биринчи пул мукофоти билан ҳам тақдирланди.

Ана шундай мукофотлар Янгийўл шаҳридаги 2-босмахона ва Фарғонадаги 1-китоб магазини коллективларига ҳам берилди.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

Область партия комитети ва область ижроия комитети 1966 йилда шудгорлашда юқори кўрсаткичларга эришган илғор районлар, колхозлар ва совхозларни рағбатлантириш мақсадида кўчма Қизил байроқ таъсис этди.

Байроқ ҳар беш кунликда ҳайдаладиган ерларга маҳаллий ва минерал ўғитлар солган ҳолда, шудгорлашни тез ва сифатли ўтказишда юқори кўрсаткичларга эришганларга берилади.

Байроқ область статистика бошқармаси, область қишлоқ хўжалиги бошқармаси ҳамда область совхозлар тресте берган ҳисобот маълумотларига асосланиб берилади.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

Пойтахтимиздаги «Юлдуз» фирмасининг 1-филиали чеварлари социалистик мусобақани қизитиб, ойлик планни муддатидан олдин ортиғи билан бажардилар. Фабриканинг 2, 5, 6 ва 7-тикув цехларидаги меҳнатсеварлар тиккан бежирим кийим-кечаклар, мактаб формалари ўқувчилар учун, айниқса, манзур бўлаяпти.

Фабрика коллективи астойдил меҳнат қилиб, пландан ташқари 6300 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

М. АФЗАЛОВ.

МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН ЮК ОМБОРИ

Собир Раҳимов станциясида Ўрта Осиёда энг йирик бўлган юк омбори қурилиши бошлаб юборилди. Юкларни ортиш ва тушириш процессларида автопогрузчиклар, электрокранлардан кенг фойдаланилади.

Қад кўтарган маиший хизмат кўрсатиш комбинати эса, фойдаланишга топширилди. У Ўрта Осиё темир йўл магистрали йўл ва электромеханика устахоналари ишчиларига хизмат қилмоқда. Комбинат ҳузурида буфет, душхона, медпункт бор.

А. ПАШКОВА.

„КОСМОС—131“

ТАСС АХБОРОТИ

1966 йил 12 ноябрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-131» учирилди.

1962 йил 16 мартда ТАСС эълон қилган программага мувофиқ, бу йўлдошга космик фазони тадқиқ этишни давом эттирадиган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдош чиқариб қўйилган орбитанинг параметрлари қуйидагича: Ер атрофини дастлабки айланиб чиқиш даври 89,9 минут. Ер юзасидан энг узоқ нуқта (апогей) 360 километр, Ер юзасига энг яқин нуқта (перигей) 205 километр. Орбитанинг оғиши 72,9 градус.

Йўлдошда илмий аппаратлардан ташқари яна қуйидагилар бор: 19,990 мегагерц частотада ишлайдиган радиопередатчик, орбита элементларини аниқ ўлчаб берадиган радиосистемалар ва илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни Ерга юбориб турадиган радиотелеметрик система.

Йўлдошда ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

ЯНГИ ЮТУҚЛАР ТИЛАЙМИЗ СИЗЛАРГА, ТУРКМАНИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИ!

Қардош республикалар ёзувчиларининг энг яхши асарлари Ўзбекистон меҳнатчиларининг китоб жавонларида кўпдан бери ёнма-ён турадиган бўлиб қолган. Инженер ва пахтакор, ишчи ва студент — хуллас ҳамманинг уйидаги энг севимли китоблар орасида серқуёш Туркманистон элида бунёдга келган асарларни кўриш мумкин. 13 ноябрь куни тошкентликларнинг туркман ёзувчилари билан бўлган учрашуви қувончли ва завқли ўтди. Шаҳар корхоналари ва муассасалари коллективларининг намояндалари, республика ёзувчилари, шоирлари ва бошқа маданият арбоблари туркман сўз усталарига ўзларининг самимий саломларини топшириш учун Свердлов номли концерт залига келишди.

Туркманистон декадаси адабиёт қисмининг очилишига бағишланган тантанада қатнашмоқ учун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов келдилар. Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Овезов, Туркманистон ССР Министрлар Советининг Раиси М. Гапуров, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Н. Риков, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Я. Худойбердиев, Туркманистон Министрлар Совети раисининг ўринбосари Х. Назарова улар билан бирга эди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг раиси Комил Яшин азиз меҳмонларни мажлис аҳлига таништирар экан залда қайта-қайта қарсаклар янграйди. Тўпланганлар туркман адабиётининг оқсоқоли машҳур «Дадил қадам» ва «Небиддоғ» романларининг автори, кўп қиррали истеъдод эгаси — прозаик, шоир, драматург, публицист Берди Кербобоевни қизғин табриклайдилар. Улар ҳаммага манзур бўлган «Ака-укалар» трилогияси ва бир қанча шеърий асарларнинг автори — Беки Сейтақовни, «Амударё» поэмаси ва «Тақдир» трилогиясининг муаллифи Хидир Деряевни, таниқли туркман шоирлари — Карим Қурбоннепесов ва Қора Сейтлиевни, талантли адиб, туркман адабиётини рус тилида оммалаштириш соҳасида кўп иш қилган Александр Аборскийни, ажойиб лирик шоир Анна Қовусовни, бир қанча шеърий достонларнинг автори, Пушкин ва бошқа рус классиклари асарларининг таржимони — Чори Ашировни, етакчи туркман драматургларидан бири Ҳусаин Мухторовни, шоир Яғмур Пирқулиевни, «Адабиёт ва санъат» республика газетасининг редактори Тошли Қурбоновни, «Йўлбарс терисига ёпинган паҳлавон» достонининг таржимони Қаюм Тангриқулиевни, болалар учун ёзилган кўпгина китобларнинг автори Нури Байрамовни, шоир Оллоберди Ҳаидовни, ёш адиблардан Қурбонназар Эзизов ва Сапар Ўраевни самимий кутиб оладилар.

Қардош республика ёзувчилар союзининг раиси Берди Кербобоев Ўзбекистоннинг меҳмондўст халқига серқуёш Туркманистон адиблари ва барча меҳнатчилари номидан самимий салом топширади.

Биз, дейди у, эндиликда Совет Ўрта Осиёсининг ноёб дурдонаси бўлиб қолган сахий ва гўзал ўзбеклар диёрида меҳмон бўлиб турганимиздан чексиз бахтиёрмиз ва фахрланамиз. Ўзбек адабиёти ва санъатининг энг яхши намояндалари билан бўладиган учрашувларни, ўзбек халқи билан бўладиган учрашувларни биз ғоят орзиқиб кутган эдик. Бизнинг қалбларимиз қувонч билан тепмоқда ва ҳис-туйғуларимизнинг ҳаммасини айтиб беришга тилим ожизлик қилмоқда.

Ўзбек ва туркман маданиятларининг ўзаро алоқаси ғоят кучли бўлган. Биз Алишер Навоийни ўзимизга яқин шоир деб биламиз, Маҳтумқулининг қўшиқлари эса, ўзбеклар элида куйланмоқда. Ҳамзанинг ижоди республикада ғоят машҳур бўлиб кетган, етакчи туркман драматурглари унинг баракали таъсиридан баҳраманд бўляганлар. Туркман ёзувчиларининг кўпгина китоблари Ўзбекистонда нашр этилмоқда ва айни маҳалда бизнинг китобхонларимиз Ўзбекистоннинг бой адабиётини биладилар ва севадилар.

Берди Кербобоев ўз ижоди билан Туркманистонда довруқ ёйган ҳозирги замон Ўзбекистон ёзувчилари номини тилга олади. Булар — Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Шароф Рашидов, Зулфия, Уйғун, Яшин, Асқад Муҳтор, Шайхзода, Миртемир, Сергей Бородин, Михаил Шевердин ва бошқа кўпгина ёзувчилардир. Ғафур Ғуломнинг совет адабиётига қўшган катта ҳиссаси тўғрисида у тўлқинланиб гапиради. Учрашув қатнашчилари совет халқлари қардошлигининг серзавқ куйчиси, туркман халқининг қалин дўсти хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ёдга оладилар.

Шоир Анна Қовусов минбарга чиқади. Янги Туркманистон бинокорларининг меҳнатдаги шижоатини, табиатни ўзгартириб, бир вақтлар дашт-биёбон бўлиб ётган ерларни боғ-бўстонга айлантираётган кишиларни мадҳ этувчи ўйноқи шеърларини у учрашув қатнашчиларига тортиқ қилади.

Туркманистон вакили бошлаб берган мушоирага ўзбек шоири Туроб Тўла қўшилади. У, ўзбеклар ва туркманларни, Ватанимиздаги ҳамма халқларни аҳил қардошлик оиласига жипслаштирган Москвани, жонажон Коммунистик партияни шеърий мисраларда шарафлайди.

Декада қатнашчиси Карим Қурбоннепесов мажлис аҳлига ўз шеърларидан ўқиб беради. Унинг мисралари қуёш ва бахт-иқбол ўлкаси, халққа хизмат қилдирилаётган улкан бойликлар ўлкаси — бугунги Туркманистоннинг эркин манзарасини чизиб беради.

Ижодий эстафетани туркман шоири Қора Сейтлиев қабул қилиб олади. Унинг шеърлари — туркман халқини ва Советлар мамлакатидаги бошқа халқларни коммунизм чўққилари сари олға элтаётган бузилмас дўстликнинг мадҳиясидир. Қора Сейтлиев сўзининг охирида ўзбек адабиётининг оқсоқоли Ғафур Ғуломга бағишланган шеърини ўқиб беради.

Яна Комил Яшин сўз олади. У бутун мажлис аҳлининг қарсаклари остида туркман ёзувчиларига ўзларининг катта ижодий режаларини рўёбга чиқариб, Совет давлатининг 50 йиллигига ва Ильич туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган янги талантли асарлар ёзишларини тилайди.

Саҳнага ёзувчилар кетидан Туркманистон санъат усталари чиқишади. Улар ёрқин байрам концерти кўрсатиб, учрашув қатнашчиларини шод-хандон қиладилар. (ЎзТАГ).

БУГУН ПАРТИЯ МАОРИФИДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНАДИ

НАЗАРИЙ БИЛИМЛАРНИ ЭГАЛЛАЙЛИК

Коммунистик партия кадрларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш, уларнинг малакасини тинмай ошира бориш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда. Партия маорифи шохобчаларида сиёсий ўқишни пухта ташкил этиш бу жиҳатдан катта аҳамиятга эгадир.

Район партия комитети ҳар бир коммунист, ҳар бир партиясиз актив ходимларнинг ўз назарий билимларини ошира боришлари учун қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

Ҳеч кимга сир эмаски, илгарилари кўпгина тўгарак машғулотларида қатнашган коммунистлар айрим назарий масалаларни ўрганишга йиллаб вақт сарф қилишарди. Лекин шунга қарамасдан улар чуқур билимга эга бўлмас эдилар.

Эндиликда эса, партия ўқуви янги системага мувофиқ кадрларнинг сиёсий ва умумий маълумотини ҳисобга олинган ҳолда ташкил этилмоқда. Бу янги система ўтган йилнёқ ўзининг афзалликларини кўрсатди.

Ўтган йили сиёсий маориф шохобчаларининг уч тармоғи ва халқ университетларида минглаб коммунистлар ва партиясиз активлар билим олдилар. Пропагандистларнинг состави ҳар тарафлама яхшиланди. Бу ишга жуда кўп раҳбар ходимлар, олимлар, илмий ходимлар, ўрта ва олий ўқув юртларининг ўқитувчилари жалб этилди. Михеева, Умархўжаев, Х. А. Абдураҳмонова, А. Говоров, Н. Рапопорт, Красильников сингари ўртоқлар шулар жумласидандир.

Энг яхши пропагандистларнинг тажрибасини оммалаштириш ва уларни рағбатлантиришга катта эътибор бердик.

Бу йил ҳам район партия комитети, барча бошланғич партия ташкилотлари янги ўқув йилига пухта тайёргарлик билан келдилар. Жойларда коммунистлар билан суҳбатлар ўтказилди, пропагандист кадрларнинг состави қайта кўриб чиқилди. Семинар ва тўгарак машғулотларида, сиёсий мактабларда қатнашувчиларни керакли адабиётлар билан таъминлаш тадбирлари кўрилди.

Бу йил бошланғич сиёсий мактаб, марксизм-ленинизм асослари мактаблари, назарий семинарлар, марксизм-ленинизм университетлари, халқ университетлари ва бошқа маориф шохобчаларида ҳаммаси бўлиб 12 мингдан ортиқ тингловчи қатнашади.

Бундан ташқари партия хўжалик активлари учун ташкил этилган мактабда ҳам машғулотларнинг мунтазам равишда юксак савияда ўтиши учун барча тадбирлар кўрилади.

Ҳар йилгидек бу йил ҳам район партия комитети пропагандист кадрларни танлаш ва уларни қайта тайёрлаш ишига катта эътибор берди. Чунки пропагандист қанчалик билимдон ва моҳир бўлса машғулотларнинг сифати шунчалик яхши бўлади, тингловчилар пухта билим эгаллайдилар. Жойларда ҳаммаси бўлиб, 870 га яқин пропагандист иш олиб боради.

Янги ўқув йилига тайёргарлик ҳақида гапирар эканмиз трактор-йиғув, чинни заводлари, шойи йигирув ва пойафзал фабрикалари, Ўзбекистон Давлат лойиҳалаш институти, 119, 111, 42-мактаблар, қишлоқ хўжалиги министрлиги ва бошқа кўпгина ташкилотларнинг бошланғич партия ташкилотлари ишини алоҳида қайд қилиш керак. Улар маориф шохобчаларида ўқув йилининг муваффақиятли бошланиши учун ҳар тарафлама тайёргарлик кўриб қўйдилар.

Ўз навбатида район партия комитети ҳам катта тайёргарлик кўрди. Тошкент политехника институтининг кафедра мудири А. Ортиқов раҳбарлик қилаётган методик кенгаш бошланғич партия ташкилотларига катта ёрдам бермоқда.

Шунингдек бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари ва пропагандистлар билан ўтказилган кенгаш ҳам янги ўқув йилига тайёргарлик кўришда муҳим роль ўйнади. Бу кенгашларда партия ходимлари сўзга чиқиб, бу йилги вазифалар ҳақида гапириб бердилар.

Комсомоллар ва ёшларнинг сиёсий маориф шохобчалари тўғрисида алоҳида қайд қилиш керак. Ўтган йили комсомол сиёсий ўқувини ташкил қилиш соҳасида дастлабки қадам қўйилган эди: «Кругозор», «Ёшлик ва жамоат прогресси», «Прометей» сингари тўгараклар иш олиб борди. Партия ташкилотлари янги ўқув йилига тайёргарлик кўрар эканлар, ёшларни кечки мактаблар, сиртқи олий ўқув юртларида ўқишга жалб қилиш учун алоҳида эътибор беришлари керак.

Коммунистларнинг сиёсий ўқуви — бу партия ташкилотлари ишининг муҳим тармоғидир. Куни-кеча бўлиб ўтган пропагандистлар ва назарий семинар ва тўгарак раҳбарларининг йиғилишида бу нарса алоҳида таъкидланди. Йиғилишда шаҳар партия комитетининг секретари Р. Н. Бобожонова Москвада бўлиб ўтган идеология ходимлари кенгаш-семинарининг якунлари ҳақида гапириб берди.

Шунингдек бошланғич партия ташкилоти секретарларининг семинари бўлиб ўтди ва бунда янги ўқув йилидаги вазифалар атрофлича муҳокама қилинди.

Партия ўқувини қайта ташкил этиш соҳасида катта ва фойдали иш қилинди. Партия ташкилотларининг вазифаси ана шу системани бундан буён янада такомиллаштириб бориш, партия маорифига малакали раҳбарлик қилиш, марксизм-ленинизм назариясини ҳаёт билан боғлаган ҳолда чуқур ўрганилишига кўмаклашишдан иборатдир.

Х. ЁҚУБЖОНОВА,
Октябрь район партия комитетининг секретари.

Яқинда область пропагандистлари ва агитаторларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтган эди. Ана шу кенгашда улар бу йилги партия маорифи ўқувини муваффақиятли бошлаш ва уюшқоқлик билан ўтказиш соҳасида ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар, маслаҳатлашдилар. Суратда: семинар қатнашчилари Юқори Чирчиқ районидан Қ. Бердиқулов, Олмалиқдан А. Тучков ва Янгийўлдан А. Охунов ўртоқлар ўзаро тажриба алмашмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ҲАММА — ЎҚИШГА!

— Партия ташкилотлари янги ўқув йилига қандай тайёргарлик билан келдилар?

Сиёсий маориф шохобчаларида янги ўқув йили бошланиши арафасида мухбирларимиз областимизнинг шаҳар ва районларига телефон орқали ана шундай савол билан мурожаат қилишди. Қуйида жойлардан олинган жавобларни босдик:

ЧИРЧИҚ. Шаҳар партия ташкилоти бу йилги сиёсий ўқувга пухта тайёргарлик кўрди. Партия маорифи ўқувининг барча звеноларида 6390 коммунист ва партиясиз шуғулланади.

15 ноябрдан бошлаб шаҳарда ҳаммаси бўлиб, 104 сиёсий мактаб, 9 та марксизм-ленинизм асослари мактаби, 30 та назарий семинар иш олиб боради. Бундан ташқари у ёки бу сабаб билан ўқишда қатнашолмайдиган 320 киши мустақил равишда малака оширади. Партия ташкилотлари уларга ёрдам бериш учун консультантлар тайинлади. Шундай қилиб, шаҳарда бирор коммунист ҳам ўқишдан четда қолмайди.

Янги ўқув йили арафасида шаҳар партия комитети бошланғич партия ташкилотлари секретарлари ва пропагандистларнинг икки марта умумшаҳар йиғилишини ўтказди. Бу йиғилишларда шаҳар партия комитетининг секретарлари Ф. Ёқубов ва Н. Савченко ўртоқлар янги ўқув йилидаги вазифалар, пропагандистлик маҳоратини ошириш тўғрисида гапириб бердилар.

ЯНГИЙЎЛ. Бу ўқув йилида район бўйича сиёсий маориф шохобчаларининг ҳамма звеноларида 4164 киши ўқийди. Бу ўтган йилдагидан анча кўпдир.

Район партия комитети янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш пайтида қатор муҳим тадбирларни амалга оширди. Аввало, пропагандист кадрлар танлашга катта эътибор берилди. Бошланғич сиёсий ва марксизм-ленинизм асослари мактаблари ҳамда сиёсий тўгаракларда бу йил 273 пропагандист иш олиб боради.

Районда бу йил партия, хўжалик активлари учун икки йиллик янги мактаб очилди. Бу мактабнинг тўрт факультети бор.

БЕКОБОД. Цемент комбинати партия комитети ҳузуридаги сиёсий маориф кабинетининг мудири Н. Миргородский қуйидагиларни маълум қилди.

— Бу йил цементчилар учун 8 та тўгарак, 4 та бошланғич сиёсий иқтисодий мактаби очилди. Уларда 95 киши шуғулланади. Шундан 75 таси ишчилардир.

Иккита марксизм-ленинизм асослари мактаби иш олиб боради. Буларда 50 киши шуғулланади.

Комбинат партия комитети пропагандист кадрлар танлашга алоҳида эътибор бериб бунда кўпроқ уларнинг малакаси ва тажрибасига қараб иш тутди. Техника бўлимининг бошлиғи П. Хван, цех бошлиғи З. Мавлудов, экономист А. Фридман, комбинат партқоми секретари С. Жабборов ва бошқа пропагандистлар машғулотлар олиб борадилар.

Комбинатимизда ҳар уч ишчидан бири у ёки бу тўгаракка аъзо бўлиб кирди.

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК БИЛАН

Ўтган ўқув йили бошларида Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхозида бешта бошланғич сиёсий мактаб, иккита марксизм-ленинизм асосларини ўрганиш мактаби ташкил этилган эди. Машғулотларга 150 коммунист жалб қилинди. Лекин ўқув йили жараёнида айрим камчиликлар юз берди. Баъзи коммунистлар умумий маълумоти етарли бўлмаганлиги туфайли ўтилган материалларни яхши ўзлаштиролмай қолдилар.

Бу аҳвол билан ҳисоблашмаслик мумкин эмас эди. Шундан кейин партия ташкилоти тингловчилар составини қайта кўриб чиқди. Маълумоти юқори бўлмаган коммунистлар учун кечки курслар очилди. Бу эса, ўқув йили бошида ташкил этилган сиёсий мактаблар сонини қисқартиришга олиб келди. Пировардида колхоз бўйича учта бошланғич сиёсий мактаб, иккита марксизм-ленинизм асослари мактаби иш олиб борди. Бу мактабларнинг ҳаммасида ўқув йилининг иккинчи ярмида КПСС XXIII съезди ҳужжатлари ўрганилди.

31-мактаб директори А. Собиров пропагандистлик қилган Куйбишев участкасидаги бошланғич сиёсий мактабда, ўқитувчи И. Валиконов пропагандист бўлган Коммунизм участкасидаги марксизм-ленинизм асослари мактабида, колхознинг бош зоотехники Н. В. Сон пропагандист бўлган марказий участкадаги марксизм-ленинизм асослари мактабида машғулотлар мунтазам равишда юксак савияда ўтказилиб турди. Бу мактабларнинг тингловчилари якунловчи машғулотларда темаларни яхши ўзлаштирганликларини кўрсатдилар.

Лекин Навоий участкасидаги бошланғич сиёсий мактабда тингловчилар машғулотларга тўла қатнашмади. Участка партия ташкилоти секретари ўртоқ Т. Абдураҳмонов коммунистларга нисбатан талабчанлик кўрсата олмади.

Ўқув йили якуни участкалар партия ташкилотлари йиғилишида, сўнгра колхоз партия комитети мажлисида муҳокама қилинди. Партиявий топшириқни сидқидилдан бажариб, виждонан ишлаган пропагандистларнинг хизмати алоҳида қайд қилиб ўтилди, уларга ташаккур эълон қилинди. Ўқув йили якунларини атрофлича таҳлил қилиш ва йўл қўйилган камчиликларни кўрсатиб ўтиш билан бирга комитет йиғилишида янги ўқув йилига тайёргарлик юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

1966-1967 ўқув йилида колхозда учта бошланғич сиёсий мактаб, иккита марксизм-ленинизм асослари мактаби ўз ишини давом эттиради. Пропагандистлар состави партия сиёсий маорифи соҳасида кўп йиллик иш тажрибасига эга бўлган кишилар ҳисобига тўлдирилди. Жданов участкасидаги бошланғич сиёсий мактабга 5-мактаб директори Турдихон Тўхтибоева пропагандист қилиб тасдиқланди.

Яқинда колхоз партия комитети ҳамма пропагандистлар билан янги ўқув йилига тайёргарлик юзасидан гаплашиб олди. Бу йил партия ўқуви шохобчаларида 100 киши машғулотларга қатнашади. Бундан ташқари кечки мактабларда 40 дан ортиқ коммунист таълим олади, 8 коммунист ўз сиёсий билимини ошириш учун мустақил равишда шуғулланади. Беш коммунист олий ва ўрта махсус ўқув юртларида сиртдан ўқимоқда.

Колхоз партия ташкилоти тингловчиларга имконият яратиб беришни унутмади. Ўқув хоналари ажратилиб, яхши жиҳозланди. «Ўзбекистон» колхози коммунистлари партия маорифи шохобчасидаги янги ўқув йилига ана шундай пухта тайёргарлик билан келишди.

Р. ДОВУТБЕКОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Суръат» газетасининг ходими.

РАҲБАР — ПРОПАГАНДИСТ

Воҳид Қодиров — Чирчиқ ГЭСлари каскадининг директори. У бу вазифани муваффақиятли бажариб келмоқда. Каскад Чирчиқ шаҳридаги энг илғор корхоналардан бири. Шаҳарда биринчи бўлиб коммунистик меҳнат корхонаси деган шарафли номни қўлга киритган. Бунда моҳир ташкилотчи, ишбилармон раҳбар В. Қодировнинг ҳам ҳиссаси катта.

Уни ишчилар жуда ҳурмат қилишади. Қачон қараманг Воҳид акани ишлаб чиқариш участкасида, коллектив ўртасида кўрасиз. У энг яхши пропагандистлардандир. Бир неча йиллардан буён корхонадаги сиёсий тўгараклардан бирида машғулотлар олиб бормоқда. Воҳид Қодиров сиёсий маориф шохобчаларида ўқишни уюшқоқлик билан ташкил этиш ва машғулотларнинг таъсирчанлигини оширишда бу йил ҳам ўз билими, куч ва ғайратини аямай ишлаш иштиёқида.

М. Нуриддинов фотоси.

СЕМИНАРДАН СЎНГ...

Мови Жданова ўрта мактабда рус тилидан дарс беради. У ёш авлодга таълим-тарбия бериш соҳасида фидокорлик билан меҳнат қилмоқда. Шу билан бирга у моҳир пропагандист ҳамдир.

Жданова пропагандистлик қилган 1-Оҳангарон» совхозининг 2-бўлими ишчилари ўтган йили меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришдилар. Бўлим қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили етиштириш ва давлатга топшириш планини анча ошириб бажарди.

— Бунда, — дейди шу бўлим партия ташкилотининг секретари ўртоқ М. Давлатов, — пропагандистимизнинг ҳам ҳиссаси бор. Чунки у бўлимимиз ишчиларини ҳозирги замон қишлоқ хўжалиги фани ютуқлари, илғор тажрибалардан хабардор қилиб турди. Ўзининг бўш вақтини ишчиларимиз ўртасида ўтказди. Мовининг лекция ва суҳбатларини тинглаган ишчиларимиз унинг маҳоратига тан бердилар.

Бўлимда ҳаммаси бўлиб 25 коммунист бор. Ўтган йили бу коммунистлар бошланғич сиёсий мактаб машғулотларида актив қатнашдилар. Пропагандист М. Жданова ҳар бир машғулотнинг қизиқарли ўтиши, тингловчиларда катта таассурот қолдириши учун ғайрат ва маҳоратини ишга солди.

— Ўтган йили, — дейди М. Жданова, — биз В. И. Лениннинг биографиясини ўрганиб чиқдик. Шуни айтиш керакки, тингловчиларимиз улуғ доҳийнинг ҳаёти, революцион фаолиятини ўрганишга катта қизиқиш билан қарадилар. Айниқса коммунистлардан механизатор Н. Шарипов, сут соғувчи Ф. Жаҳоналиева, тракторчи З. Йўлдошев, чорвадорлардан М. Йўлдошев сингари ўртоқлар машғулотларда актив қатнашдилар.

Бошланғич сиёсий мактаб машғулотларининг уюшқоқлик билан ўтганлиги, тингловчилар ҳар бир машғулотдан катта қониқиш ҳосил қилганликларининг боиси нимада? Бу, пропагандистнинг маҳорати. Бу маҳорат нимадан иборат?

— Баъзи агитатор ёки пропагандистлар, — дейди Мови, — белгиланган темадан ташқарига чиқишни эп кўрмайдилар. Программада қайси бир тема кўрсатилган бўлса, фақатгина ўша темага оид материаллар билан танишиб, темани ёдлаб оладилар ёки конспект қилиб уни тингловчиларга ўқиб берадилар. Шу билан улар ўз бурчларини бажардим, деб ҳисоблайдилар. Бу бутунлай нотўғри. Ахир колхоз ва совхозлардаги бошланғич сиёсий мактабларнинг тингловчилар и олий ўқув юрти, техникум ёки ўрта мактаб талабалари эмас-ку. Улар ҳозиргина пахта далаларида фидокорона меҳнат қилган тракторчилар ёки фермада тер тўккан сут соғувчилар. Демоқчиманки, уларнинг ҳар бирига билим савиясига, ёшига яраша муомала қилиш лозим.

Мен у ёки бу темадаги машғулотни ўтказишдан олдин ҳозирги халқаро аҳвол, қолаверса хўжаликнинг, бўлим ёки бригаданинг ҳозирги аҳволи тўғрисида қисқача суҳбатлашиб оламан. Сўнгра эса олдинги машғулотда ўтилган темани баъзи тингловчилардан қисқа қилиб такрорлаб беришни илтимос қиламан. Тема яхши ўзлаштирилганлигига қаноат ҳосил қилганимдан сўнггина янгисини бошлайман. Машғулотнинг бу тартибда олиб борилиши кўпчиликда қизиқиш уйғотади. Тингловчилар машғулотга фақат темага оид маълумотлар билангина эмас, балки хўжалик ҳаётига оид янгиликларни ҳам билиб келишга ҳаракат қиладилар.

Мови Жданова шу йилнинг сентябрь ойларида Тошкентда ўтказилган пропагандистларнинг республика семинарида қатнашиб, кўп нарсаларни ўрганиб қайтди.

— Семинарда, — дейди у, — кўргазмали қуроллар, материаллардан фойдаланишга алоҳида эътибор бериш кераклиги таъкидланди. Биз бу йил ана шу соҳадаги ишимизни ҳар тарафлама яхшилаш учун курашамиз.

Бўлимдаги бошланғич сиёсий мактаб тингловчилари бу йил сиёсий билим асосларини ўрганадилар. Ҳозир янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўриб қўйилди. Алоҳида хона ажратилган. Керакли сиёсий адабиётлар, кўргазмали материаллар тахт қилиб қўйилмоқда. Мови Жданова бу йил ҳам машғулотларининг юқори савияда ўтишига тайёрланди.

Н. РИХСИЕВ.

ШАРАФЛИ БУРЧИМИЗ

Партиямиз XXIII съезди ўз ишини тамомлаганидан бери орадан ярим йил ўтди. Мамлакатимиз халқлари ҳаётида катта сиёсий воқеа бўлган ва иқтисодий ривожланишимиз, ички ҳамда ташқи сиёсатимиз йўл-йўриқларини белгилаб берган бу тарихий съезд «Билим» жамияти, шу жумладан унинг Тошкент область ташкилоти олдига ҳам масъулиятли вазифаларни қўйди. Жамият лекторлари олдида съездда қабул қилинган қарорлар мазмуни ва моҳиятини областимизда яшовчи ҳар бир аҳолининг онгига чуқур сингдириш, республика, область, районлар ҳамда алоҳида коллектив хўжаликлар ва корхоналарнинг янги беш йилликдаги вазифаларини кўрсатиб бериш, меҳнаткашларнинг онгли активлигини ошириш, уларни коммунизм қурилиши ишларига актив сафарбар қилиш ишига кўмаклашиш вазифаси турарди.

«Билим» жамиятининг Тошкент область ташкилоти ва унинг шаҳар ҳамда районлардаги ташкилотлари XXIII съезд материалларини пропаганда қилиш қисқа вақтли кампания эмас, балки узоқ вақтга мўлжалланган муҳим партиявий иш деб билиб, катта ташкилий ва ижодий изланиш тадбирларини кўрдилар. Лекция ва суҳбатлар, назарий конференциялар ва семинарлар тематикаси, халқ университетлари ва лекторийларининг программаси қайтадан тузиб чиқилди.

Партия съезди қарорларининг алоҳида проблемалари бўйича материаллар кўп нусхаларда тайёрланиб ёрдам тариқасида лекторларга тарқатилди, областнинг ҳамма шаҳарлари ва кўпгина районларида XXIII съезд материалларини пропаганда қилиш юзасидан лекциялар тематикаси ва методикасига бағишлаб лекторлар учун семинар ва кенгашлар ўтказилди.

Бу тадбирлар ўзининг самарали натижаларини берди. Жамият аъзоларининг кучи билан шу йил апрель ойидан октябрь ойигача съезд материалларини пропаганда қилишга бағишланган 3 мингдан ортиқ лекция ўқилди. Ўқилган лекциялар орасида «КПСС XXIII съездининг тарихий аҳамияти», «Янги беш йиллик — коммунизм моддий-техника базасини яратишда муҳим босқич», «Социализмда халқ моддий фаровонлигини оширишнинг манбалари», «Совет Иттифоқи социалистик мамлакатлар бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш учун курашда» каби ва бошқа муҳим темалар бор. Съезд материалларини пропаганда қилишдек шарафли ишда жамиятнинг шаҳар ва районлардаги лекторларидан 300 дан ортиқ киши иштирок этмоқда.

Шуни айтиш керакки, XXIII съезддан кейин жамият аъзоларининг сони яна ҳам кўпайди. Агар 1965 йилда жамият аъзолари сони 4462 киши бўлса, ҳозир 5208 лектор омма орасида билимлар зиёсини тарқатмоқда.

БИЛИМЛАР — ОММАГА

Чирчиқ ва Бекобод шаҳарларининг «Билим» жамиятлари анчагина ижобий ишлар қилдилар. Бу ташкилотлар партия XXIII съезди ва Марказий Комитет Пленумлари қарорларини пропаганда қилиш ишига жиддий ва ташаббускорлик билан ёндошмоқдалар. Масалан, Чирчиқ электрохимия комбинатининг бошланғич ташкилоти XXIII съезднинг янги беш йиллик план юзасидан Директиваларини кўргазмали агитация орқали кенг пропаганда қилиш, лекция ва суҳбатлар, ишлаб чиқариш новаторлари ва рационализаторлар, йирик олимлар билан учрашувлар ўтказишда корхона территориясидаги барча агитмайдончалар ва Ленин бурчакларидан фойдаланмоқда. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида комбинатда съезд материаллари юзасидан 200 га яқин лекция ва суҳбат ўтказилди, бир неча тематик ҳамда савол ва жавоб кечалари ташкил этилди. Шунингдек, шаҳардаги химиклар маданият Саройи ҳам идеология ва пропаганда ишининг марказига айланган.

Область шаҳарлари ва район марказларида бўлиб ўтаётган савол-жавоб кечалари меҳнаткашларда айниқса катта қизиқиш туғдирмоқда. Бундай кечаларда Тошкентнинг йирик олимлари, мутахассислари, жойлардаги партия ва хўжалик активлари иштирок этадилар. Одатда савол-жавоб кечалари давом этаётганида залда пассив тингловчи бўлмайди — съезднинг тарихий қарорлари, ўз шаҳари, райони, колхози ёки корхонасининг келгусига мўлжалланган планлар, муваффақиятлар, яхши ишлашга халақит бераётган камчиликлар тўғрисида гап кетганида муҳокамада деярли ҳамма иштирок этади.

Орджоникидзе ва Бекобод район ташкилотлари ҳам актив иш олиб бормоқдалар. Бекобод районида партия XXIII съездидан кейинги ўтган ойлар ичида тарихий қарорларга бағишлаб 400 та лекция ўқилди. 1-«Далварзин» совхози ва Дзержинский номли колхозда ўтказилган савол-жавоб кечалари тингловчиларда айниқса катта таассурот қолдирди. Бу кечаларда район партия комитетининг секретари Т. Умматов, жамият аъзолари—қишлоқ хўжалик мутахассислари ва ўқитувчилар И. Зокиров, А. Абдураззоқов, Т. Суванов, И. Ортиқов, Р. Исмоилов, Э. Ҳатамов ва бошқалар қатнашиб, партия съездининг тарихий қарорлари тўғрисида батафсил ҳикоя қилиб бердилар.

Район партия комитети «Билим» жамиятининг 2-«Далварзин» совхозидаги бошланғич ташкилотида лекция пропагандасининг аҳволини муҳокама қилиб, районда партия XXIII съезди материаллари пропагандасини янада яхшилаш тадбирларини белгилади.

Бекобод шаҳридаги металлургия заводи ва цемент комбинатида, ўқув юртлари ҳамда бошқа корхоналарда съезд қарорларининг алоҳида масалалари юзасидан цикл лекциялар ўтказиш кенг йўлга қўйилган. Бу меҳнаткашларни съезд қўйган вазифалар билан чуқурроқ таништириш, уларга системали ва пухта билим бериш имкониятини яратмоқда. Жамиятнинг Бекобод шаҳар ташкилоти лекцияларининг ғоявий мазмуни ва лекторларнинг маҳоратини ошириш мақсадида сўнгги вақтларда пропаганданинг муҳим масалаларига бағишлаб ўз аъзолари учун тўрт марта семинар ўтказди. Бу тадбир лекторлар фаолиятида ўзининг яхши самараларини кўрсатмоқда.

Область территориясида ишлаб турган 80 та халқ университети, лекторий ва кинолекторийлар, радио, газета ва агитбригадаларнинг ҳаммаси ҳам ўз тематикаларида КПСС XXIII съезди материалларини пропаганда қилишни марказий масала қилиб қўйишган. Бундан ташқари Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ, Янгийўл ва Орджоникидзе районларининг кўпгина колхоз ва совхозларида «Партия XXIII съезди қарорларини амалга оширамиз!» деган шиор остида махсус лекторийлар ишлаб турибди. Бу лекторийларда янги беш йиллик план режалари ҳар бир бригада, бўлим ва звено олдида турган конкрет вазифалар билан узвий боғланган ҳолда тушунтириб берилмоқда.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг қишлоқда турмуш маданиятини янада юксалтириш масаласига бағишланган пленумлари лекция пропагандасини кенг кўламда ривожлантириш ишида янги босқич бўлди. Бу пленумларнинг қарорларида сўнгги йилларда қишлоқ меҳнаткашларининг умумий маълумот даражаси анча ўсганлиги, шу билан бирга қишлоқ жойларида олиб бориладиган агитация-пропаганда ишларига, лекция ва суҳбатларнинг ғоявий мазмуни, илмий даражаси ҳамда лекторлик маҳоратига бўлган талаблар кучайганлиги кўрсатиб ўтилди. Маданият соҳасида қишлоқни шаҳар даражасига кўтариш, хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабатнинг сўнгги қолдиқларини ҳам йўқотиш, диний сарқитлар, ишёқмаслик, безорилик, порахўрлик каби жамиятимизга ёт сарқитларга тамоман барҳам бериш ишида ташаббускорлик билан актив қатнашиш «Билим» жамияти аъзоларининг муҳим бурчидир.

Жамиятнинг область ташкилоти қишлоқда турмуш маданиятини юксалтириш учун курашга кўмаклашиш юзасидан анча яхши тадбирларни ишлаб чиқди. «Соғлом турмуш учун», «Совет кишисининг нутқ маданияти», «Диний сарқитларнинг зарари» каби ва бошқа темалардаги лекция ҳамда суҳбатларнинг текстларини кўп нусхада тайёрлаб маҳаллий лекторларга тарқатди. Турмуш маданияти масалаларига бағишлаб олимлар ва адиблар иштирокида Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозда, Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, Янгийўл районидаги «Қизил октябрь» колхози, 13-боғдорчилик-узумчилик совхози ва бошқа жойларда ташкил этилган тематик кечалар тингловчиларда катта қизиқиш туғдирди.

Жамият область ташкилотининг шу йил сентябрь ойининг охирида бўлиб ўтган пленуми партия XXIII съезди материалларини пропаганда қилиш масаласига бағишланди. Пленум бу соҳада қилинган ибратли ишларни қайд қилиш билан бирга, партия ва халқимиз фаолиятининг узоқ йилларга мўлжалланган режаларини белгилаб берган съезд материалларини доимий равишда қунт билан пропаганда қилиш лозимлигини уқтирди.

Партиямизнинг тарихий XXIII съезди материалларини, янги беш йиллик вазифаларини областимиздаги ҳар бир меҳнаткаш онгига чуқур сингдириш ва уларда баракали ижодий меҳнат қилиш учун ғайрат-шижоатни авж олдириш ҳар бир лектор ва пропагандистнинг, «Билим» жамияти область, шаҳар, район ташкилотларининг шарафли бурчидир.

Ж. МУМИНОВ,
«Билим» жамияти Тошкент область ташкилотининг референти.

Ўзбекистонда туркман адабиёти ва санъати декадаси 1966

ТУРКМАНИСТОН — РАССОМЛАР ИЖОДИДА

13 ноябрь куни Тошкентда очилган тасвирий ва халқ-амалий санъати асарларининг виставкаси гиламлари билан довруқ ёйган мамлакат, одамлари дашту-биёбонда канал қазийдиган, қум қатламлари остидаги ер бойликларини чиқариб олаётган мамлакат — серқуёш Туркманистонни тараннум этади.

Виставкани тантанали очиш маросимида Ўзбекистон ССР маданият министри З. Р. Раҳимбобоева, Ўзбекистон рассомлар союзининг раиси Р. Аҳмедов, Туркманистон ССР маданият министри Қ. Сейтлиев, Туркманистон рассомлар союзининг раиси А. Қулиев нутқ сўзладилар.

Туркманистон тасвирий ва халқ амалий санъати виставкасини очиш маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов ҳозир бўлдилар. Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Овезов, Туркманистон Министрлар Советининг Раиси М. Ғапуров, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Н. Риков, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Я. Худойбердиев, Туркманистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Х. Назарова ҳам шу ерда эдилар. (ЎзТАГ).

КИТОБ ВИСТАВКАСИ

Санъат саройининг кенг, ёруғ заллари. Бу ерда тантанали суратда туркман китоблари виставкасининг очилиш маросими бўлди. Залга йиғилган ўзбек китобхонлари туркман совет адабиётининг оқсоқоли Берди оға Кербобоев, Туркманистон ССР Министрлар Совети Матбуот Давлат комитетининг раиси Нуржон Омонов, талантли шоир Беки Сейтақов сингари декада қатнашчиларини зўр ҳурмат-эҳтиром билан кутиб олдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Матбуот Давлат комитети раиси ўртоқ З. Есенбоев маросимни очар экан, туркман ва ўзбек адабиёти, туркман ва ўзбек ёзувчилари, туркман ва ўзбек китобхонлари ўртасидаги мустаҳкам алоқа, қудратли дўстлик ва қардошлик тўғрисида гапиради.

Жавоб нутқи билан сўзга чиққан ўртоқ Н. Омонов, аввало, ўзбек биродарларининг қучоқ очиб кутиб олганликлари учун декада қатнашчилари номидан ва бутун туркман халқи номидан ташаккур айтади. Шундан кейин туркман адабиёти эришган ва эришаётган катта ютуқлар ҳақида бу ерга йиғилган ўзбек китобхонларига мароқ билан гапириб беради.

— Бизнинг китобхонларимиз, — дейди у, — улуғ Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» достонини, Ойбекнинг Навоий романини, Абдулла Қаҳҳорнинг «Синчалак» повестини, Шароф Рашидовнинг «Бўрондан кучли», «Қудратли тўлқин» романлари ва «Кашмир қўшиқлари» повестини, Ғафур Ғуломнинг шеърларини, Асқад Мухторнинг «Опа-сингиллар» романини ва бошқа бир қатор ўзбек асарларини ўз она тилларида ўқимоқдалар. Ўз навбатида бизнинг туркман ёзувчиларимизнинг асарларини ўзбек китобхонлари ўз она тилларида ўқиётганларини кўриб ва эшитиб турибмиз. Бунинг учун беҳад қувонмоқдамиз.

Таниқли туркман шоири Беки Сейтақов декадага бағишлаб янгигина ёзган шеърини мароқ билан ўқиб беради. Шундан кейин ўзбек ёзувчилари номидан Насрулло Охундий маросимда қатнашаётган туркман ёзувчиларини қизғин табриклайди ҳамда икки қардош халқ адабиёти ўртасидаги ҳамкорлик тўғрисида гапиради.

Виставкага келган ўзбек китобхонлари туркман адабиёти намояндалари томонидан яратилган турли-туман романлар, қиссалар, шеърий ва юмористик китоблар билан қизиқиб таниша бошлайдилар...

Нурмурот САРИХОНОВ

МЕРГАН

(Ҳ и к о я)

НУРМУРОТ Сарихонов туркман совет адабиётининг кўзга кўринган намояндаларидан ва туркман реалистик прозасининг асосчиларидан биридир. Камбағал деҳқон оиласида туғилган Нурмурот болалик йилларидан бошлабоқ адабиётга жуда қизиқади. У бир мулланинг қўли остида саводини чиқаради, ҳақиқий таълимни эса Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин олади. Унинг бутун адабий мероси бўлган ҳикоя ва повестлари атиги 8 йил мобайнида яратилган.

Нурмурот Сарихонов Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунлариданоқ фронтга жўнайди. 2-Украина фронти қисмларида жанг қилиб, Совет Украинаси ва Совет Молдавиясини гитлерчи босқинчилардан озод қилишда актив иштирок этади. У 1944 йилнинг 4 майида шиддатли жанглардан бирида қаҳрамонларча ҳалок бўлди.

Қуйида Нурмурот Сарихоновнинг «Мерган» ҳикоясини босмоқдамиз.

НУРИ уйга кеч қайтди. Ойсиз тун тим қоронғи эди. У эшикни қаттиқ тақиллатди.

— Очинглар!

Ўғлининг кечалари қаёқларда юришини билмайдиган отаси бамайлихотир ухлаб ётарди. Онаси эса мижжа қоқмай, ўғлини кутарди. У Нури клубда драма тўгарагига қатнашишини, ўртоқлари билан гурунг қилиб ўтиришни яхши кўришини биларди, лекин шундай бўлса ҳам, ўғлидан ҳавотир оларди. Шу тобда у ўғлининг худди шундай қоронғу кечалардан бирида уйга қувониб кириб келганлигини эслади. Қўшниларнинг мана бу гаплари унинг қулоқлари остида жаранглаб кетди: «Ўғлинг Аннанинг оиласига тез-тез бориб туради, — айтишларича гўё у Аннанинг эрдан чиққан бева қизига рўмол ҳам олиб берган эмиш». Ака-ука Меретлилар эса бир куни Нурининг онасига шундай деб қолишди: «Ўғлингизга айтиб қўйинг, бизнинг ўтовимиз олдида кўп айланишиб юравермасин...»

Ўғлимизни тезроқ уйлантириб қўйишимиз керак, — деб ўйлади она, — шундагина у қуюлиб қолиши мумкин... Катта ўғлим Нурбердижон ҳам худди шунақа бебош бўлиб ўсган эди, ҳатто карта ҳам ўйнарди. Уйлантириб қўйганимиздан кейин, унга ақл кирди. Энди хотинидан рухсатсиз бирор тийинни ҳам беҳудага сарф қилмайди».

ЭШИК тақиллаб, унинг хаёлини бўлиб юборди. Она ўрнидан туриб бориб, эшикни очди.

Хонага Нури кирди. Бу новча ўспирин эгнига қизил шойи халат кийган, унинг устидан елкасига пальто ташлаб олган, бошига эса дўппи устидан шапка кийиб олган эди.

— Нурижон, ўғилгинам, шу маҳалгача қаёқларда юрувдинг? — деди онаси секингина.

— Мажлис бўлувди, шу вақтгача чўзилиб кетди. — Нури пальтосини елкасидан олиб қўйди-да, шойи халатининг устидан тақиб олган кенг камарини ечди.

Она ўғлининг мажлисда бўлмаганлигини билиб турса ҳам, тинчланди.

У ўғлига яна гап қотди:

— Отанг билан менинг истагимиз шуки, сен уйга ўз вақтида келгин, ўспиринлар бориши мумкин бўлмаган жойларга бормагин, анави одамлар билан алоқа қилмагин. Қўшнилар сен ҳақингда гапириб юришган гапларнинг ҳаммасини даданг эшитибдилар. Ахир дадангнинг жаҳллари чиқиб кетганда қандай бўлишларини ўзинг биласан-ку, болам... Меретлилар билан жанжаллашиб қолдингми? Нега улар «бизнинг ўтовимиз олдида кўп айланишиб юравермасин» дейишади? Ўзингни яхши тутиб юрсанг, сенга жуда яхши бир қайлиқ топиб берамиз.

Нури лом-мим демай, онасининг юзига бир термулиб қаради-да, ўз уйига кириб кетди. У ечинмасданоқ кроватга ўзини ташлади. Нури Меретлиларнинг синглиси Шакар ҳақида — севишини ҳанузгача айтолмай юрган севгилиси Шакар ҳақида хаёл суракетди...

«Эртага бўладиган мусобақада бизнинг колхозимиз биринчи ўринни олиши керак», — деб эслатган эди унга кечқурун Шакар. Мажлисда унга спорт мусобақаларига бағишланган деворий газета чиқариш топширилган эди. «Агар эртага биринчиликни олсам, Шакар газетага менинг номимни ўз қўллари билан ёзиб қўяди, — деб хаёлидан ўтказди Нури, — назаримда у менинг ютиб чиқишимга ишонаяпти... Мабодо биринчиликни ололмасамчи? Унда унинг кўзларига қайси юзим билан қарайман?» Нури хаёлан ўз маҳоратини текширабошлади: «Мактабни аъло баҳолар билан тугатдим. Шахмат ўйнашни биламан. Ўзим яхши мерганман. Яқинда Аннасахат билан овга борганимда у менинг милтиқ отишимга қойил қолиб, «Нури, сен ҳақиқий мерган экансан-ку» деган эди. Отиш тўгарагида менинг олдимга тушадигани йўқ. Аммо «Барана» ва «Озодлик» колхозларидан келган комсомоллардан ўзаолармикинман? Ахир улар бултурги мусобақаларда биринчиликни олиб кетишган эди-ку».

УЙДА сукунат ҳукм сурарди. Нурининг ота-онаси ширин уйқуда эдилар.

Нури секин ўрнидан туриб, чироқни ёқди-да, деворга осиғлиқ кичик калибрли милтиғини олди. У милтиқни суйиб, у қўлидан бу қўлига олиб ўйнади. Кейин картондан ясалган нишонни деворга қоқиб, йўлига уни нишонга олди-да... отди. Милтиқнинг овози сукунатни бузиб юборди. Ширин уйқуда ётган онаси шу заҳотиёқ уйғониб кетди. У шоша-пиша ўрнидан туриб, ўғлининг хонаси олдига келди-ю бирданига юраги ҳовлиқиб кетди: Нури нега бемахалда милтиқ отаяпти?

У югуриб келиб, эрини уйғота бошлади:

— Ҳой дадаси, туринг ўрнингиздан. бирор ёмон ҳодиса бўлганга ўхшайди.

Нурининг отаси эринибгина нариги томонга қараб ётиб олди.

Онанинг ачиғи чиқди.

Ниҳоят чол бошини кўтариб, сўради:

— Нима гап ўзи, онаси? Нури уйдами?

— Ҳали яқиндагина келган эди, — деб шивирлади она, — энди бўлса милтиқ отаяпти. Ўзи нима гап, тушунолмай қолдим. Ҳеч нима ичмади ҳам, емади ҳам, менга бир оғиз гапирмади ҳам. Афтидан хафақон кўринарди.

Чол шошилмайгина ўрнидан туриб, елкасига пўстинини илиб олди-да, Нурининг хонаси эшигини астагина қия қилиб очди.

— Нега ухламаяпсан? Ахир бошқа одамларга ўхшаб уйга вақтида келиш, вақтида ётиб ухлаш ва вақтида уйғониш керак-да, ўғлим.

— Уйқим келмаяпти, дада,— деб жавоб берди Нури эътиборсизлик билан.

У стол ёнига ўтириб, «Ёш коммунист» газетасини қўлига олди.

— Хўш, бўлмаса нега ярим кечада милтиқ отаяпсан? — давом этди отаси. — Ахир дадангнинг сўроқларига тўғри жавоб берсанг бўлмайдими, болам.

Хонага она кириб келди.

— Яхши қилмаяпсан, ўғлим, — деди у.

Нури бирдан кулиб юборди-да, ўрнидан туриб кетди.

— Эртага районимиздаги колхоз Осовиахимларининг ёшлари бир-бирлари билан мусобақа ўйнайдилар. Мен ҳозиргина мажлисдан келдим. Отиш бўйича қандай қилиб бўлмасин, биринчиликни олишни менга топширишди. Шунинг учун ҳам ўзимни синаб кўрдим. Ҳозир кечаси эканлигини ҳам унутиб юборибман.

Чол чуқур тин олди ва ўғлига нима деярини билмай, кулимсираб хотинига қаради.

— Хўш, онаси, ўғлингнинг нима деганини эшитдингми? Энди бор, тинчгина уйқингни ур.

Она чироқдан соябон қилиб турган қўлини пешанасидан олиб, ўғлининг яқинига борди.

— Шундай экан, нега бўлмаса менга бу ҳақда лом-мим демадинг? Мен шундай қўрқиб кетдимки... Биров билан урушиб келдингми деб ўйлабман... Қани айтчи, нега Меретлилар «бизнинг ўтовимиз олдида кўп айланишиб юравермасин» дейишади? Хўш, нима учун? Кулмагин, жон ўғлим, мен сендан беҳазил сўраяпман. Ё сенга Меретлиларнинг синглиси Шакар ёқадими? Болалик қилма, ўғлим, Аннанинг эрдан чиқиб келган қизига кўз олайтира кўрма тағин. Мен Аннагул холанинг қизи Ёзжамолни келин қилиб олмоқчиман. Аллақачон унашиб қўйганман...

Нурининг отаси ҳеч нима демай, соқолини силаб турарди. Хотинининг гаплари унга ёқмади.

— Сен ҳеч нарсани тушунмайсан, хотин, — деди у бироздан кейин, — ахир ўғлинг ёш бола эмас-ку. Яна бир неча ойдан кейин Қизил Армияга хизматга кетади. Ўғлимизни уйлантириб қўйишни хоҳлаяпсан. Мен бу гапингга қўшилмайман. Ўғил хизматга бўйдоқлигича бормоғи керак. — У Нурига бир синчиклаб қараб қўйди. — Бўшашма ўғлим, ҳамиша бошқалардан олдинда юргин. Ўзингни шундай тутгинки, эл-юрт сени чинакам ҳурмат қилсин. Ҳалиги айтаётган мусобақанг, эртага қаерда бўлади? Қўнғир овул яқинидаги оқ майдондами? Эртага мен у ерга ўз тенгқурларим билан бирга бораман.

Кўнгли жойига тушган она ўғлига яна гап қотди:

— Нурижон, ишқилиб эртага машҳур мерган тоғаларинг сингари яхшилаб отгин-да. Сен уларга ўхшашинг керак... — У эрига қаради. — Дадаси, нега сиз мени ҳеч нарсага тушунмайсан дедингиз? Мен ҳаммасини яхши тушунаман...

ОТА-ОНАСИ чиқиб кетгач, Нури кроватга ётди. Яна хаёлига Шакар келди. Эрта тонгда у Шакарни кўради, улар биргаликда майдоннинг мусобақага тайёрми-йўқлигини текшириш учун боришади. Унинг кўзи уйқуга кетаркан, ҳамон азиз Шакарига ўз севгисини қандай қилиб билдириш тўғрисида ўйларди...

Ш. ШОРАҲМЕДОВ
таржимаси.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР
МАҚОЛАЛАР
ВОҚЕАЛАР

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК БАЙРАМИ

БЕРЛИН. Ўтган якшанба куни бу ерда Германия Демократик Республикасида ўтказилаётган «Совет маданияти кунлари»ни тантанали ёпиш маросими бўлди. Бу воқеа СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ва маданий алоқаларни ривожлантиришга қўшилган янги ҳисса бўлди.

5 ноябрдан 13 ноябрга қадар ўтказилган «Совет маданияти кунларида» Белоруссия санъатчилари Германия Демократик Республикасида совет санъатини намойиш қилдилар. Улар рақкослик, музика, ашула, сураткашлик соҳасидаги ўз муваффақиятларини кўрсатдилар.

Германия Демократик Республикасининг матбуоти «Ҳеч ким ўлишни истамади» деган совет фильмига юксак баҳо берди. Бу фильмнинг премьераси Берлиндаги «Интернационал» кинотеатрида ўтказилди. Бундан ташқари, «Коммунист» «Солдат қиссаси», «Тириклар ва ўликлар» деган совет фильмларининг қаҳрамонларини Берлин аҳолиси экранларда яна кўришга муваффақ бўлди.

Совет артистлари, музикачилари, санъат ва маданият арбоблари Германия Демократик Республикасининг ишлаб чиқариш коллективлари ва аҳоли билан учрашдилар.

Германия Демократик Республикасининг телевидениеси совет халқининг турмушига бағишланган ўзининг бир қанча янги асарларини кўрсатди.

ЁЛЛАНМА СОЛДАТЛАР ТЎПЛАНМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. Ҳиндистондаги ва Конгодаги озодлик ҳаракатларини бостиришда қатнашган ва Чомбенинг ёлланган малайларидан бири бўлган Мишель мана шу ўзининг собиқ хўжайини тузаётган армия учун Жанубий Африка Республикасида кўнгиллилар тўплаш билан шуғулланмоқда. Иоганнесбургдаги «Санди экспресс» газетасининг ёзишича, Чомбега ёлланган ҳарбийларнинг отрядлари ўз олдиларига Конгога бостириб киришни ва генерал Мобуту ҳукуматини ағдаришни мақсад қилиб олмоқдалар.

Мишель тўплаган ёлланма солдатлар, дейилади ЮПИ агентлиги мухбирининг Иоганнесбургдан берган хабарида, Африка соҳилига яқин ороллардан бирида ҳарбий тайёргарлик кўрмоқдалар.

Ҳиндистон ҳукумати составида ўзгаришлар

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон бош министри Индира Ганди ўзи бошчилик қилаётган ҳукуматни қисман қайта ташкил этганлигини эълон қилди. Мудофаа министри Яшвант Чаван ички ишлар министри қилиб тайинланди (илгариги министр Гулзори Лаъл Нанда истеъфо берган эди). Ташқи ишлар министри вазифасида ишлаб турган Сваран Синг мудофаа министри лавозимини эгаллади, шу вақтгача маориф министри бўлиб ишлаб келаётган Муҳаммад али Чағла эса ташқи ишлар министри бўлиб қолди.

ШАРҚИЙ ПОКИСТОНДА ВАБО

КАРОЧИ. 12 ноябрь. (ТАСС). Шарқий Покистонда вабо касаллиги тарқалганлиги қайд қилинди. «Пакистан обсервер» газетасининг хабарида айтилишича, Нетракон ва Мавлавий бозор районида 24 киши вабо тегиб ўлган ва кўпгина киши вабо билан оғриган. Бундан ташқари, мазкур районда чечак тарқалганлиги қайд қилинган. Уч киши чечакдан ўлган.

Кубага қароқчиларча ҳужум

ГАВАНА, 14 ноябрь. (ТАСС). Куба революцион қуролли кучлар министрлиги ўз баёнотида хабар беришича, «13 ноябрда тонг ёришган пайтда шимолдан учиб келган номаълум самолёт Матансас кўрфазининг ғарбий қисмида жойлашган «Сеперо бонилья» химия комбинати территориясига учта бомба ташлаган. Бу бомбалар Америкада ишлаб чиқарилган бўлиб, улардан биттаси омбор биноларига бир оз зарар етказган. Номаълум самолёт шимолга томон учиб кетган.

Пренса Латина агентлигининг ахборотида айтилишича, миллий территорияга қароқчиларча қилинган бу янги ҳужум Куба халқини ғазаблантирган.

УРУШ ХАВФИГА ҚАРШИ

ДЕҲЛИ. Уруш хавфига, ҳарбий пактлар ва базаларга, атом қуролига ва мустамлакачиликка қарши курашга бағишланиб бу ерда халқаро конференция очилди. Конференция ишида 50 га яқин мамлакатдан, шу жумладан Совет Иттифоқидан ҳам келган вакиллар, халқаро ташкилотларнинг делегациялари қатнашмоқда. Конференцияни очиш маросимида Ҳиндистон бош министри Индира Ганди ҳозир бўлди.

Конференция қатнашчилари Вьетнам халқининг Америка агрессиясига қарши қаҳрамонона курашини қўллаб-қувватлаш масаласини, чет эл ҳарбий базаларининг тинчликка ва халқлар суверенитетига қилаётган таҳдиди тўғрисидаги масалани, халқларнинг империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши кураши масаласини, ядро қуролини ва унинг синовларини таъқиқлаш зарурлиги масаласини муҳокама қиладилар.

ЛОНДОНДА НАМОЙИШ

ЛОНДОН. Шанба куни ёмғир ёғиб ва изғирин шамол эсиб турганига қарамай, юзлаб кишилар Вьетнамдаги ва Жанубий Родезиядаги аҳволга бағишланган намойишда қатнашдилар. Бу намойиш «Мустамлакаларга озодлик бериш ҳаракати» деган ташкилотнинг ташаббуси билан Лондонда ўтказилди. Намойишчилар Англия пойтахтининг марказий кўчаларидан ўтиб, Трафальгар майдонидаги оммавий митингга тўпландилар.

Митинг қатнашчилари резолюциялар қабул қилиб, Америка қўшинлари Вьетнамдан чиқиб кетсин, деган талаблар қўйдилар. Жанубий Родезиядаги ирқчи Смит режимини тугатиш зарурлигини таъкидладилар.

БОЛГАРИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ IX СЪЕЗДИ ОЧИЛДИ

СОФИЯ, 14 ноябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда тантанали вазиятда Болгария Коммунистик партиясининг IX съезди очилди.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Тодор Живков қисқа кириш нутқида съездга келган қардош Коммунистик ва Ишчи партиялари делегацияларини самимий табриклади.

Съезд президиумни, секретариатни, редакцион ва мандат комиссияларини сайлайди. КПСС Марказий Комитетини фахрий президиумга сайлаш ҳақидаги таклифни съезд делегатлари гулдурос овация билан кутиб оладилар.

Съезд қуйидаги кун тартибини тасдиқлайди: Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисоботи, марказий ревизия комиссиясининг ҳисобот доклади, Болгария Коммунистик партиясининг марказий раҳбар органларини сайлаш.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Тодор Живков кун тартибидаги биринчи модда юзасидан доклад қилди.

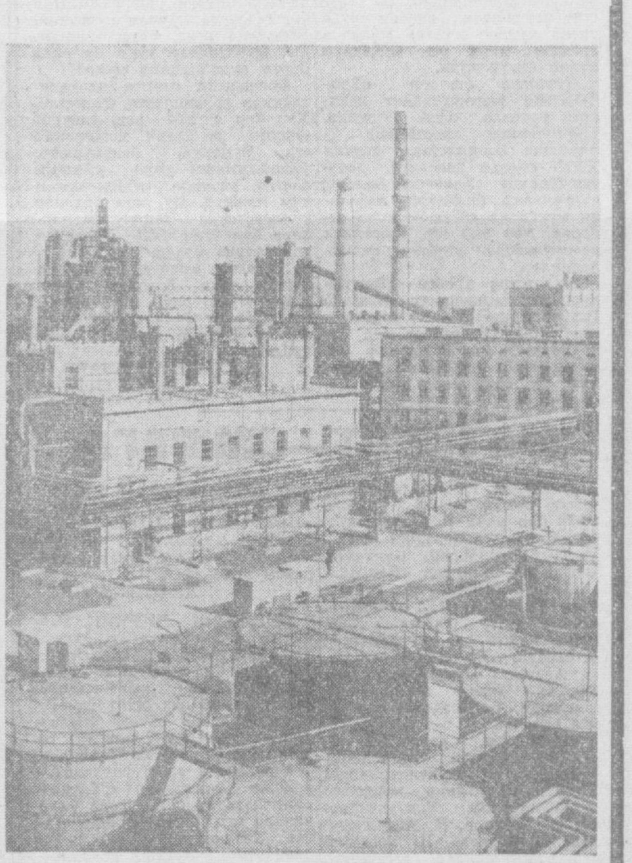

Янги Венгрия шаҳрида. Суратда: химия маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи завод.

МТИ—ТАСС фотоси.

„ЖЕМИНИ-12"НИНГ ПАРВОЗИГА ДОИР

НЬЮ-ЙОРК, 13 ноябрь. (ТАСС). «Жемини-12» да ўрнатилган олти батареядан бири ишдан чиққанидан сўнг тўрт соат чамаси вақт ўтгач, космик кемада янги, яна бир жиддий чатоқлик рўй берди.

АП агентлиги мухбирининг Кеннеди бурунидан берган хабарида айтилишича, «Жемини-12» кемасидаги бошқариш системасининг тўрт реактив двигателидан иккитаси ишламай қолган.

Космосни тадқиқ қилиш билан шуғулланувчи ташкилот НАСАнинг вакили айтдики, бироқ, шу чатоқликларга қарамай, «Жемини-12» учишни давом эттираверади. Аммо кемада рўй берган чатоқликларнинг характери синчиклаб ўрганилмоқда.

БИР ХАТ ИЗИДАН

ҚИЛМИШИГА ЯРАША

Карим Абдураимов ҳар бозор куни район марказидаги кўчаларни бирма-бир айланиб чиқади. Бугал ҳам шундай қилди. Аммо, ҳамма ерда осойишталик. Қаёққа боришини билмай кўча ўртасида турган эди, кўчанинг нариги бетидан ўтиб бораётган бир буфетчига кўзи тушди. Оғзини буриб хуштак чалди-да, уни чақирди.

— Йўл бўлсин?

— Ишдан қайтдик, — жавоб берди буфетчи.

— Эрисангчи!

— Кейин, ҳозир вақтим йўқ, ўртоқ сержант.

— Гапимни икки қилма!

Абдураимов буфетчини қўлрда-қўймай ошхонага судради... Орадан сал ўтмай ошхонадан кўз сузиб чиқди. Чиқди-ю кўчадан ўтиб бораётган «техпомощь» автомашинасининг йўлини тўсиб, кабинасига чиқиб олди.

— Фармондан кейин ишимиз беш бўлди-да, қани, биров ғинг деб кўрсинчи, 15 сутка нақт-да!

Алимкент қишлоғидан Бўка районига бурилишда йўловчилар автобус кутиб туришарди. Машина шу тўдага яқинлашганда, йўловчилар орасида турган бир ёш жувонга кўзи тушди. Кабинадан бошини чиқарди-да, унга гап отди. Аёл эса, ундан юзини ўгирди. Машина йўлда давом этиб, бир километр чамаси йўл босганда Абдураимовнинг нияти бузилди.

— Қайтар, — деди шофёрга жиддий.

— Қўйинг, ўртоқ милиционер, ҳозир кайфингиз тарақ, — рад этди шофёр.

— Қайтар деяпман! У жиноятчи, тушундингми?!

Шофер иложсиз орқага қайтди. Машинани йўловчилар турган кўчанинг нариги муйилишида тўхтатди. Абдураимов кабинадан тушиб, тўғри ҳалиги жувон ёнига борди:

— Машинага чиқ! — дўқ урадн Абдураимов. Бундай қўпол муомалани одатда безориларга қиларди у. Милиционернинг бу ҳаракати аёлни эсанкиратиб қўйди. Йўловчилар ҳам воқеага тушунолмай ҳайрон бўлишди.

— Вой ўлмасам, — дейди аёл кўзларини жовдиратиб, — нима гуноҳ қилдим сизга...

— Сен жиноятчисан! — уни машинага судрайди.

— Ердам беринглар, туҳмат қиляпти! — Гуноҳсиз аёл йўловчиларга мурожаат қилади.

Одамлар милиционернинг йўлини тўсишади ва ундан воқеани тушунтиришни талаб қилишади. Абдураимов эса, тўплангaнларни жеркиб ташлайди ва аёлни ҳақоратлаб, машинага чиқишга ундайди.

— Ўртоқ младший сержант! — дейди Бўка районидаги пахта тозалаш заводининг бош механиги А. Г. Краснов дарғазаб бўлиб, кайфингиз баланд. Аввало, бу сиз учун уят! Аёлга қўл тегизманг...

— Йўқол кўзимдан, — милиционер унга ташланади. Краснов Абдураимовдан ўзини четга олади. Абдураимов молия бўлимининг ходими М. Ортиқбоевнинг ҳам дилини сиёҳ қилади. Йўловчи А. Нодировга мушт кўтаради. Ола-ғовур бошланади...

Машина ўрнидан силжийди. Лекин, соф виждонли кишилар Оққўрғон район милиция бўлимининг ходими Карим Абдураимовнинг бундай ножўя хатти-ҳаракатига чидаб туришолмайди. Машинанинг олдини тўсишади. «Озод» колхозининг аъзоси Н. исмли бегуноҳ аёлни унинг қўлидан қутқариб олишади. Жамоатчилик бу билан қаноатланиб қолмайди. Ўз касбига доғ туширган, мансабини суистеъмол қилган Абдураимовнинг хатти-ҳаракати ҳақида тегишли ташкилотларга мурожаат қилади.

Маълум бўлишича, бебурд Карим Абдураимовнинг милиция бўлимида иш бошлаганига ҳали кўп вақт бўлмаган экан. Аммо у, безорилик кўчасига кириб, одамлар билан қўпол муомалада бўлиш, вазифасини ўтаб турган пайтларида ҳам ичиб юришга одатланибди. Ичкиликбозларга, безориларга қарши курашадиган, аҳолининг тинчлигини, ҳуқуқларини ҳимоя қиладиган милиционернинг ўзи ароқхўрлик, безориликни авжига чиқаргач, халқ ундан нафратланди...

Милиционер К. Абдураимовнинг ана шундай бемаъни қилмишлари ҳақида меҳнаткашлардан редакцияга шикоят хати келди. Мазкур хат юзасидан жамоат тартибини сақлаш область бошқармаси текшириш ўтказди. Фактлар тўла тасдиқланди. Абдураимов ишдан четлаштирилиб Оққўрғон район прокуратураси унинг устидан жиноий иш қўзғади. Энди Карим Абдураимов халқ суди олдида қилмишига яраша жавоб беради.

М. ИБРОҲИМОВ,
Н. АБДУЛЛАЕВ.

ТОШКЕНТНИНГ ЯШИЛ ЛИБОСИ

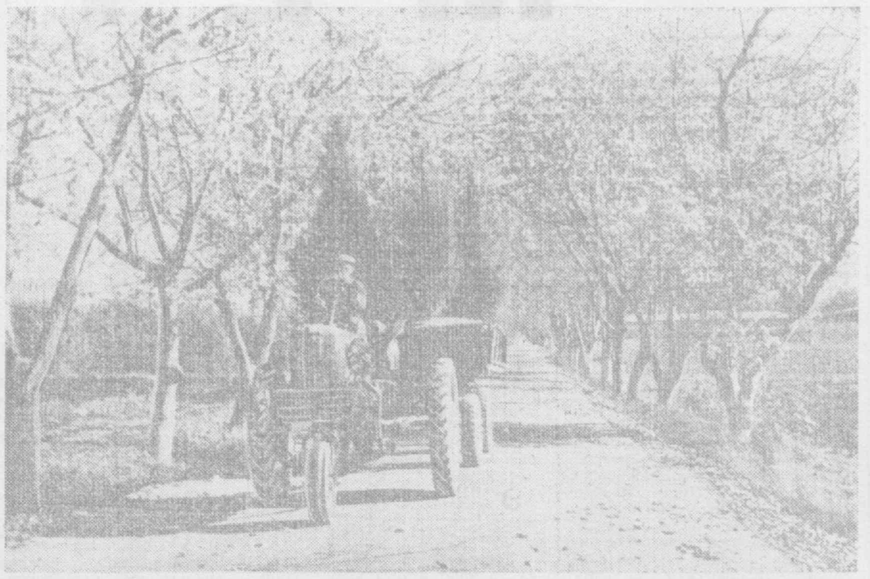

Кундан кунга республикамиз пойтахти Тошкентнинг ҳусни-жамоли тобора гўзаллашиб бормоқда. Тошкент Иттифоқимизда энг яшил шаҳарлардан бирига айланади. Шаҳарга яшил либос кийинтиришда манзарали боғдорчилик совхозининг меҳнаткашлари катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Улар кўплаб манзарали ва мевали дарахт кўчатлари етказиб бермоқдалар. Суратларда: (чапда) кўчатларни юклаш пайти. ўнгда кўчатлар шаҳар кўчасида.

Х. Ҳайтмуҳамедов фотоси.

КЕНЖАТОЙЛАРГА СОВҒА

Зилзиладан зарар кўрган тошкентликларнинг жажжи ўғил-қизларига катта ғамхўрлик қилинмоқда. Табиий офатдан сўнг барча шикастланган болалар муассасаларини қайта тиклаш ва янгиларини бунёд этиш вазифаси туғилди. Тошкентлик бинокорлар бу ҳайрли ишга сидқидилдан қўл уришди. Зарар кўрган болалар боғчалари ва яслилари ремонтига уюшқоқлик билан киришилди. Болалар муассасалари учун янги бинолар қуриш бошлаб юборилди.

Пойтахт қурувчилари яқинда, Октябрнинг шонли 49 йиллиги байрами кунида кенжатойларга яна бир катта совға армуғон этдилар. Октябрь районидаги Уйғур кўчасида янги экспериментал болалар муассасаси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу кўркам боғча-ясли биноси жуда қисқа муддат ичида, мўлжалдагидан икки ой муқаддам қуриб битказилди.

Қурилиш ишлари «ТашЗНИЭП» институтининг лойиҳаси асосида олиб борилди. 159-қурилиш трестининг 7-қурилиш бошқармаси партия XXIII съезди делегати, депутат Холмат Ҳакимов бошлиқ қурувчилар бригадаси аъзолари меҳнатни тўғри ташкил этдилар, ҳар бир иш вақтидан ва техникадан унумли фойдаландилар.

2-қурилиш тресги 29-қурилиш бошқармасининг Николай Горбунов бошлиқ 15 кишилик сувоқчилар бригадаси эса бино корпуси қад кўтариши биланоқ ишга астойдил киришиб, тез вақт ичида бутун бинони қўлдан чиқардилар. Гриша Салотников бошлиқ бўёқчилар эса, бино ташқариси ва хоналарига чиройли қилиб безак беришди.

— Қурувчиларимиз Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақага қўшилишган, — дейди суҳбатда қурилиш бош инженери Давид Роненсон, — улар шонли кунга янги-янги қувончли туҳфалар билан бориш учун курашаяптилар. Тошкентни қайта бунёд этиш ишига муносиб ҳисса қўшяптилар. Бу янги экспериментал боғча-ясли катта юбилейга қилган меҳнат тортиғимиздан дебочадир.

Пойтахтимизда биринчи марта бунёд этилган бу боғча-ясли биноси икки қаватли бўлиб, жуда кўркам қурилган. Хоналари кенг, ёруғ, шинам. Ёш фарзандлар учун бу ерда барча қулайликлар муҳайё.

Боғча-ясли олтита алоҳида-алоҳида группаларга бўлинган. Ҳар бир группа эса, ўзининг қишлик ва ёзлик хоналарига эга. Чунончи, болаларнинг ўйнаб-кулиши учун мўлжалланган алоҳида майдончалар ҳам мавжуд. Бу янги болалар муассасасида тошкентликларнинг бир йўла 140 фарзанди тарбиялана олади.

Яқинда махсус комиссия бинони аъло баҳолар билан қабул қилиб олди. Ҳа демай, бу даргоҳда болаларнинг шўх, қувноқ кулгуси янграй бошлайди.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
И. ЮСУПОВ.

МАТБУОТ—ОММАГА

● БУКА. Райондаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари 1967 йил учун газета ва журналларга зўр қизиқиш билан обуна бўлмоқдалар. Колхозчилардан М. Ҳалилов «Правда», «Совет Ўзбекистони», «Тошкент ҳақиқати», «Ёш ленинчи», «Пахтакорлар овози», «Саодат» газета ва журналларига ёзилди. Б. Абдулқосимов, М. Авезов, Эрматовлар эса, 5-6 хил газета ва журналга ёзилишди. Колхозда обуна давом этмоқда.

Шунингдек, райондаги 3-«Интернационал» мактабининг ўқитувчи ва ўқувчилари ҳам обуна кампаниясини намунали кутиб олдилар. Ўқитувчилардан Э. Расулов, Н. Абдулқосимов, М. Қориева, Н. Қосимовлар «Ўқитувчилар газетаси», «Совет Ўзбекистони», «Правда», «Правда Востока», «Совет мактаби», «Тошкент ҳақиқати», «Фан ва турмуш», «Работница», «Партия турмуши» каби газета ва журналларга ёзилдилар.

С. ШАРОФХОНОВ.

● БЕКОБОД. Навоий номли колхоз деҳқонларининг обунага бўлган ихлоси тобора ортиб бормоқда. Колхозчилар ҳозиргача 4 минг нусхага яқин газета ва журналга обуна бўлдилар. Улардан Х. Турдиалиев, К. Эрназаров, Н. Жавоқов каби ўртоқлар «Совет Ўзбекистони», «Тошкент ҳақиқати», «Коммунист», «Ўзбекистон маданияти» газета ва журналларига обуна бўлдилар. Обуна давом этмоқда.

Ҳ. ОТАҚУЛОВ.

● ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ. Райондаги 3-сон мактаб ўқувчи ва ўқитувчилар коллективи 1967 йил учун обунани уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Мактабда 30 дан ошиқ ўқитувчи ва 270 дан ортиқ ўқувчиларнинг ҳаммаси турли хил газета ва журналларга ёзилдилар.

Бошланғич синф ўқувчилари «Ленин учқуни», «Гулхан», «Ғунча»га, юқори синф ўқувчилари ҳамда ўқитувчилар «Совет Ўзбекистони», «Тошкент ҳақиқати», «Ёш ленинчи», «Муштум», «Совет мактаби», «Ўқитувчилар газетаси»га ёзилдилар.

Э. ИСҲОҚОВ.

● ЯНГИЙЎЛ. 85-сон ўрта мактабда обуна зўр уюшқоқлик билан ўтди. Шу кунгача мактабнинг ўқувчи ва ўқитувчиларининг ҳаммаси 1967 йил учун газета ва журналларга ёзилиб бўлдилар.

Райондаги 91-сон Нодира номли, 84-сон Абдулла Набиев номли мактабларда ҳам обуна уюшқоқлик билан ўтди.

Т. ИМОМОВ.

СПОРТ ЯНГИЛИКЛАРИ

КУМУШ — БРОНЗА УЧУН КУРАШ

Олтин медаль ўз эгасини топгандан кейин, кумуш ва бронза медаллари учун кураш кескинлашиб кетди. Ҳозирда иккинчи ва учинчи ўрин учун камида бешта команда даъвогар бўлиб турибди. Ростов армиячилари ўтган куни Кутаиси шаҳрида «Торпедо» билан бўлган ўйинни 0:0 ҳисобида якунлаб, очколарини 45 тага етказдилар. Бу команда сўнгги ўйинни пойтахт торпедочилари билан ўтказади.

Москванинг «Торпедо» командаси «Қайрат»ни 3:0 ҳисобида енгди. Тбилиси динамочилари билан Одессанинг «Черноморец» учрашувида рақиблар биттадан тўп киритишган бўлса, Фарғонада пойтахт динамочилари билан Одесса армиячилари учрашуви 0:0 ҳисобида тугади. «Спартак» Донецкнинг «Шахтер» командасини 2:1 ҳисобида енгди.

ЯНА МАҒЛУБИЯТ

«Политотдел» футболчилари яна мағлубиятга учрадилар. Бу сафар улар ўз майдонларида Вильнюснинг «Жальгирис» командасидан 0:1 ҳисобида енгилдилар. Бу мағлубият колхоз футболчиларини учинчи ўринга «михлаб» қўйди. Эртага «Даря» командаси билан бўладиган ўйин қандай натижа билан тугашидан қатъий назар, колхоз футболчилари учинчи ўринда қоладилар.

ГИМНАСТИКАЧИЛАР ЧЕМПИОНАТИ

Эртадан кейин пойтахтимиздаги «Ёшлик» спорт манежида бошланадиган гимнастикачиларнинг навбатдаги XXXV чемпионатини мухлислар сабрсизлик билан кутяптилар. Тошкентда бундай мусобақа биринчи марта ўтказилмоқда. Жаҳоннинг абсолют чемпионлари, Европа ва СССР мусобақалари ғолибларининг Тошкентда йиғилиши республикамиз спорт ҳаётида катта воқеа ҳисобланади. Гимнастикачилар чемпионатида «Буревестник», «Локомотив», «Спартак», «Труд», «Динамо» «Даугава», «Молдава», «Меҳнат», «Олга» ва бошқа жами 21 та жамият ва ведомстволарнинг 400 га яқин спортчиси қатнашади.

СИРЛИ ЭЛЛИК САТР

А. Зубов, А. Леров, А. Сергеев.

Танишув бир кундан кейин, кичкинагина кафеда бўлди. Қотмадан келган, тепакал, ингичка мўйловли, биткўз, ҳаёсиз, қуруқ савлат бир одам ўзини Серж деб таништирди. Ёши элликларга бориб қолган. У киноявий жилмайиш билан Катяни бошдан-оёқ кўздан кечириб чиқди. Серж ундан ҳеч нима тўғрисида сўрамади. Сира сўз қотмай бир рюмка коньяк ва бир пиёла кофени ичди. Кейин оёқларини чалиштириб совуқ нигоҳ билан атрофга хавотиромуз қараб қўйди. Сўнг ҳар бир сўзни тишлари орасидан чиқариб шундай деди:

— Мадам Виолетта, сиз мендан буюк гуманист ясамоқчимисиз дейман-а — У Катя томон имо қилиб қўйди. — Хўп, майли... Уриниб кўрамиз. У бир бой олимнинг оқсочи бўлади...

Шунда Серж ўтмиши жуда шубҳали бўлган бир немиснинг фамилиясини айтди. У ҳарбий жинояти учун суд бўлишдан қандайдир мўъжиза билан қутилиб қолганди. Катя бу олим тўғрисида газетада ўқиган эди.

Серж ҳатто Катеринанинг розилигини ҳам сўрамади. Ишсизлик авж олган, русларга нисбатан умуман эҳтиёт бўлинаётган бир шароитда, бунинг устига СССР билан дўстлик жамияти аъзосининг хотинига нисбатан Сержнинг қилган бу мурувватини буюк саховат деб ҳисоблаш мумкин эди.

— Виолеттани ва одамларга фақат яхшилик қилиш учун туғилган мени учратганингизни қаранг. Омадингиз келган экан. Мени кўрган кунингизни эсингиздан чиқарманг. Вақти келиб, миннатдорчилик билдиришингиз учун имконият туғдирарман...

Бу гапларни Питга айтган эди, у тутоқиб кетди. Пит сира Катяни коймаган эди. У афтидан шу воқеадан кейин «оббо, лақма аҳмоқ-ей!» деган бўлса керак. Кексалар ҳам норози бўлиб, ғулдираб қўйишди: оқсоч бўлиб-а, яна разил фашистнинг уйига-я! Катя тун бўйи йиғлаб чиқди. Бу қанақаси, наҳотки улар тушунишмаса? Турмушлари яхши бўлса оқсочликка борармиди. Ҳеч қаерда иш топилмаса, уйда эса ҳолати разм рўзғор...

Олимнинг хонадони чинданам бой эди. Бу ерга немислар, америкаликлар, италянлар тез-тез келиб меҳмон бўлиб туришарди... Одатда меҳмонларни уйнинг ёш хўжайинлари ака-сингил Карл ва Женни кутишарди. Кексалар олатўполон бу бўтқа улфатлардан ўзларини четга тортиб, эрта кунданоқ ўз хоналарига кириб олишарди. Карл ва Женни бўлса... Нимасини айтасиз, ит тинар, қуш тинар лекин улар тинишмасди! Бир неча кунлаб қаёққадир ғойиб бўлиб кетишарди-да, бир тўда улфатлар билан қайтиб келишарди. Улфатлар ҳафталаб шу уйда туриб қолишарди. Фан билан шуғулланишга Карл қандай вақт топишлигига Катя сира тушуна олмасди. Яна бир нарса оқсочнинг эътиборини тортарди: Карл ва Женни рус тилида анча дуруст гаплашишарди. Лекин улар Катя билан немисча сўзлашишарди, баъзан инглизчага ҳам ўтиб кетишарди. Катя салкам полиглот[1] бўлиб қолди...

Америкалик меҳмонларга кафе бераётганида оқсочнинг қулоғига бир-икки оғиз гап чалиниб қолди. Карлни рус ишлари бўйича йирик мутахассис деб аташди. Москвадаги номаълум кишилар тўғрисида гап борарди.

Бу гапларни Питга айтган эди, у безовта бўлиб шундай деди:

— Қандайдир ифлос ишнинг ҳиди келяпти... Ўша «буюк гуманистинг» Серж ҳам, «рус ишлари бўйича мутахассис» Карл ҳам битта компания. Ҳушёр бўл, ҳушёр...

Бир сафар тун алламаҳал бўлиб қолганда акаси синглисига насиҳат қилаётганини эшитиб қолди Катя. Карлнинг кайфи бор эди, одатда шундай пайтларда қаттиқ гапирарди у. Насиҳатнинг мазмуни шундай эди: пул ожизлик қилган, зарур бўлган кишини сотиб олишнинг иложи топилмаганда чиройли аёлни ишга солиш керак. Чиройли аёл — бу Женни. У санъат арбоблари билан гастролга келган қандайдир актёрни ром қилиши керак...

Эртасига Катя эшитган гапларини шаҳарга келган совет меҳмонларидан биронтасига айтишга қарор қилди. Лекин кейинроқ Карл билиб қолса нима бўлади? Ўйланиб қолди: олдин у Катяни кулги қилади, кейин кучук боладек уйдан улоқтиради. Йўқ, бу ўринда эҳтиёт бўлиш, ўйлаб иш қилиш лозим.

Узоқ, изтиробли ўйланишлардан сўнг Катя ва Пит бошқача йўл билан ҳаракат қилишга аҳд этишди. Ёш хўжайинларнинг ишончини қозониш керак. Олдинига Пит бу даҳшатли уйдан кетасан вассалом, деб туриб олди. Ана шунда Катя ўз ота уйидан айрилиқда ўтаётган йиллар давомида қалбида туғён уриб, тинчлик бермай келаётган гапларини тўкиб солди. 1945 йилнинг ўша ёз кунларида у Питга бўлган муҳаббати туфайлигина уйига қайтмаган эди. Иғволарга ишониб ўзининг қаттиқ алданганига Катя аллақачонoқ тушуниб етган, Лекин наилож, у эрини, ўғлини яхши кўради, Питнинг хонадони ҳам ўз уйидек бўлиб кетди. Лекин Ватани у ёқда, Шарқда...

— Пит, мени тушунишинг керак, ахир сен ақлли, олижаноб одамсан-ку... Ҳэмонки тақдир мени шу ерларга келтириб ташлаган экан, мен ўзимнинг советлар уйимга кичкинагина бўлса-да бирон бир фойда келтиришим керак...

Катя ўзини тутолмай шундай йиғладики, Пит уни анча маҳалгача овута олмади. Ўша тун шундай қарор қилинди: бўрилар билан бўричасига яшаш керак, у ёғи яна бир гап бўлар.

Кейинчалик, Катя бу гапларнинг ҳаммасини чекистга айтганида, у хурсанд бўлиб шундай деди: «Бу разведкачига хос ажойиб мантиқ. Сизда бундай ҳислат қаердан пайдо бўлди ўзи?... Худди ақл тишдек ёриб чиқибди»...

Биринчи вазифа СССРга боришга рухсат олиш. Ақалли бир ойга, туғишганларини кўриб келиш учун. Хўжайинларини кўндирса керак, балки бундай сафар уларга ҳам маъқул тушса ажабмас. Серж уни Карл ва Женнининг уйига бекорга жойлаштириб қўймаганига энди шубҳа қилмасди Катя. Афтидан «рус масаласи» бўйича мутахассиснинг узоққа мўлжалланган мақсади, россиялик аёл хусусида эса ўз ниятлари бўлса керак. Мушкул бошқа ёқда — рухсат олалармикин? Питнинг оиласидан кўнгли тўқ. Лекин Карл, Серж, Виолеттачи? Улар билан алоқадорлиги СССРга бориш учун монелик қилиши мумкин. Аммо собиқ партизан акаси билан Катянинг кўришиши жуда ҳам зарур. Унинг бутун фикри-ҳаёли нажот йўлини излаб топиш билан банд бўлди.

Эндигина иш бошлаётган разведкачининг мантиқи шундай йўл-йўриқни кўрсатади: ҳозирча ўйлаган планинг дилингда тураверсин-у, Сержда ҳам, Виолеттадан ҳам узоқлаш, бинобарин Карл билан ҳам яқинлашма. Олдин СССРга боришга рухсат ол.

Кейинчалик Москвада (ўз илтимосига кўра Катяни Ғарбий Белоруссиянинг кичик бир шаҳарчасидан чақиртиришади, шу ерда у акаси, холаси ва аммаваччалари билан учрашади) давлат хавфсизлик органининг ходими Катянинг гапларини тинглаб: «Офарин! — деди. — Ҳаммасини тўғри ҳал қилибсан. қилган муомалаларинг ҳам ҳар кимнинг ўзига яраша. Руҳсатни ҳам олибсан. Ўзингни йўқотмабсан. Аммо вазият жуда мураккаб эди. Фаҳмладингми!» Ҳа, унга ҳаммаси тушунарли эди...

СССРдан қайтиб келгач хўжайинларнинг тўла ишончини қозониш Катя учун жуда осонлашиб қолди. Бу Катянинг тўсатдан ўзини кўрсатган таланти боисиданми ёки Карл билан Серж шунчаки узоқни кўролмайдиган кишилармиди — бир нима дейиш мушкул эди. Белоруссиянинг шаҳар ва қишлоқларидаги турмуш даҳшатлари тўғрисида тўқилган афсона хўжайинларда катта таассурот қолдирди. Катя советлар юртидаги дўстлари орасида у ердаги ҳаёт тарзининг ҳаммасини ҳам ёқтиравермайдиганлар борлигига ишора ҳам қилиб қўйди.

Хуллас, Катянинг гап-сўзлари айни нишонга бориб тегди. Карл ўз оқсочини узоқ текширганидан кейин, уни махфий равишда СССРга юбориш тўғрисида ўйлай бошлади. Лекин бу анча узоқдаги мўлжал. Ҳозирча уларнинг алоҳида топшириқларини бажариб, Россиянинг бўлғуси ҳалоскорларига ёрдам бериб туриши керак. Дастлабки даврларда бундай топшириқлар асосан тез-тез келиб турадиган турли совет делегациялари, олимлари, туристлар ва шунга ўхшашлар билан боғлиқ бўлди. Хўжайинлар уни ўзларидан ҳали анча узоқда тутаётганларини Катя фаҳмларди: «Карлнинг одамлари» доираси анча кенг эди, лекин Катя Серждан бошқа ҳеч кимни билмайди. Бу ўринда конспирациянинг ўзига хос қонунлари амал қиларди.

Карл қўлидаги калаванинг учи Москвадаги чет эл элчихоналаридан бирига бориб уланишини, у ерда шу элчихона ходимларининг ўз агентлари борлигидан Катя воқиф бўлди. Лекин улар ким, кимлар орқали алоқа қилишади? Бу номаълум бўлган мураккаб тенглама эди. Катя буни ҳал қила олармикин? У ўз кучига ишонарди. Ҳар сафар «Ландиш» Москвага — «Ромашка»га советларга қарши ҳар турли фитна тўғрисида ахборот беришга муваффақ бўлганида бахтиёрлик ва ғурурдан унинг бутун вужуди танасига сиғмай шодланарди. «Демак мен бирор нима билан ёрдам бера оларканман...»

Бу ёрдам йил сайин борган сари салмоқли бўлаверди.

Карл ва Серж нима учундир уни «илмий бўлим» бўйича ихтисослаштиришга қарор қилишди. Уни нуқул совет олимларига рўпара қилишарди. Бир сафар провакацион таклиф қилади («чертежларни келтириб беришим мумкин...»; иккинчи галда сиёсий бошпана топиб бераман деб йўлдан оздиришга уринади («ишонинг, бу ерда биз русларнинг ишимиз жойида. Мен сизни жаноб фалончи билан таништириб қўяман...»); учинчисида эса...

Ана шу учинчиси унга жуда чигал бўлиб кўринди. Иш ниҳоятда айёрона ташкил этилган эди. Петр Максимович меҳмонга таклиф қилинади. Кутилмаганда меҳмонхонага оқсоч кириб келади. Уй бекаси у билан русча гаплашиб туриб, ҳақоратларга кўмиб ташлайди. Женни хонадан чиқиб кетади. Наҳотки меҳмон рус тилини аъло биладиган оқсоч билан қизиқмаса? Бордию қизиқиб қолса, нима ҳақида гаплашаркин улар? Женни эшик орқасида туради, камин ичида эса портатив магнитофон. Хўш, бордию, рус меҳмон индамасачи? Унда бошқа вариант ишга солинади. Бека меҳмонхонага қайтиб кириб, иттифоқо бу ерга уруш келтириб ташлаган бечора рус қизи ҳақида гап очади. Ватанига қайтиш олдида Катя олимни кўчада учратади ва арзимаган бир совға — спиннингни Москвага олиб кетишни илтимос қилади. Спиннингда шифровка борлигини Катя яхши билади.

Оббо, энди нима бўлди! Катянинг хизмати билан совет олими воситачи бўлиб қолди, шифровкани элтиб беради. Олимни огоҳлантиришга эса ҳуқуқи йўқ. Нима қилиш керак?

...Карл ўз оқсочидан жуда хурсанд эди. Азиз Катрин «Спиннинг» операциясини жуда аниқ бажарди — ажойиб ёрдамчи! Немис тасдиқ жавобини ҳам олди: шифровка мўлжалдагидек резидент қўлига бориб тегибди.

«Тасдиқ жавобини» оқсочи ҳам олганлигини билса борми! «Акаси» телеграмма юборган эди: «Анчадан бери жим бўлиб кетганингдан безовтамиз». Демак ҳаммаси жойида, у берган хабар вақтида олинган, шифровка қўлга туширилибди...

(Давоми бор.)

1) Полиглот — кўп тилларни билувчи киши.

(Давоми. Боши газетамизнинг 23, 25, 26, 30 октябрь ва 2, 11 ноябрь сонларида).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

1967 ЙИЛ УЧУН ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“ГА обуна бўлишни унутманг!

Газетага обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида, почтальонлар, фабрика, заводлар, қурилишлар, муассасалар, олий ўқув юртлари, шунингдек колхоз ва совхозлардаги жамоатчи вакиллар томонидан қабул қилинади.

Обуна баҳоси: бир йилга 5 сўм 28 тийин, 6 ойга 2 сўм 64 тийин, 3 ойга 1 сўм 32 тийин.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

15 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00—Телевизион янгиликлар, 18.20— «Восток» — жаҳон маркаси (эшиттириш ва концерт), 19.00 — Ҳаётга йўл (телеспектаклнинг 1-серияси).

20.40—Эртаги кун программаси.

Ўзбек тилида: 20.45—Телевизион янгиликлар. 21.00—Ўзбекистонда Туркманистон адабиёти ва санъати декадаси. Гулла, яшна, Туркманистон, 21.20 — Бошланғич сиёсий мактаб тингловчилари учун. Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш (Москвадан), 22.00—Ўзбекистон санъат усталари. Карим Зокиров, 23.00—Жасорат (ҳужжатли фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00—Хунук ўрдакча (болалар учун мультфильм), 17.25—Ўткир кўз (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 17.45— Расмли ҳикоялар (кичкинтойлар учун), 18.00—Бадиий фильм, 19.30—Тошкент янгиликлари.

19.40 дан—Москва кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—15/XI да Оққуш кўли, 16 /XI да Дилором.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—15/XI да Мирзо Улуғбек, 16/XI да Парвона (билетлар сотилган).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—15/XI да Ишқинг билан.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 15/XI кеч соат 7 да Туркманистон давлат халқ чолғу оркестри концерти, 16/XI кеч соат 8 да Туркманистон ССР давлат халқ рақс ансамбли концерти.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи Иван Рубан, Ўзбек цирк коллективи ва қизиқчилар группаси.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

15, 16 ноябрда

«Пахтакор» (Тошкент) — «Динамо» (Москва) командалари ўртасида

футбол

Кеч соат 6 да бошланади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

Ўзбекистонда Туркманистон адабиёти ва санъати декадаси

17, 18 ноябрда

эстрада КОНЦЕРТЛАРИ

Концертларда: Туркманистон ССР Радио ва телевидение оркестри ва Ашхобод эстрада группаси, эстрада оркестрининг бадиий раҳбари — СССР халқ артисти, композитор Вели Мухатов, музика раҳбари—Қувонч Хўжаев, эстрада группасининг бадиий раҳбари—Туркманистон ССР халқ артисти Хўжов Аннатурдиев, Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист Маҳбуба Тошлиева, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Баҳром Мавлонов, солистлардан Римма Рўзиева, Гулжон Хуммедова, Мурод Димонаев, Мурод Содиқов, Мами Чориев, Тамара Юсупова, Нурёғди Байрамов, Аннаберди Аттанов, Алекбер Тухватуллинлар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан ва район кассаларида соат 12 дан сотилади.

1966 йил 25 ноябрь кундуз соат 2 яримда, Тошкент политехника институти инженерлик-физика, энергетика ва механика факультетларининг бирлашган илмий совети мажлисида (Ульяновская кўчаси, 3-уй, 44-аудитория) техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

С. Ҳуснуддинов: «Тола ажратгич жининг арра валини динамик текшириш» деган темада.

Л. Д. Бединер: «Параллель ўқли ва ўзгарувчан-доимий узатиш сонига эга бўлган планетар-винтли узатмани текшириш» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Навоий кўчаси, 13-уй).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 06840.
ИНДЕКС 64970.
Г. 1245.